

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**Financování vybraných oblastí kultury
z veřejných rozpočtů**

Tereza Andrejková

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tereza Andrejková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Financování vybraných oblastí kultury z veřejných rozpočtů

Název anglicky

Financing of selected areas of culture from public budgets

Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnocení vývoje výše prostředků vynakládaných v České republice z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury za časové období 2012 až 2021. Dílčím cílem je charakteristika veřejných rozpočtů a vybraných oblastí kultury financovaných z veřejných rozpočtů.

Metodika

Práce bude rozdělena do 3 hlavních částí. První část – teoretická – bude založena na analýze dokumentů za účelem seznámení se s oblastí řešené problematiky. Druhá část – analytická – bude založena na využití primárních a sekundárních dat. Data budou získávána především z Integrovaného informačního systému státní pokladny, dále z údajů obsažených v přílohách Zákona o státním rozpočtu ČR, ve Státním závěrečném účtu, ve schválených rozpočtech kapitoly 334 Ministerstvo kultury, Státního fondu kultury ČR a Státního fondu kinematografie, ze Závěrečného účtu kapitoly 334 Ministerstvo kultury, v Hodnotících zprávách Státního fondu kultury ČR a Státního fondu kinematografie (na příslušné roky). Třetí část – závěrečná – bude obsahovat formulace výsledků práce.

Doporučený rozsah práce

30–40 stran

Klíčová slova

kultura, Státní fond kinematografie, Státní fond kultury, státní rozpočet,

Doporučené zdroje informací

GREENE J. E. Public Finance: An International Perspective. Singapore: World Scientific, 2012.

ISBN 978-981-4365-04-8.

HAMERNÍKOVÁ, B. *Veřejné finance: vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer, 2017.

ISBN 978-80-7552-577-2.

PEKOVÁ, J., JETMAR, M., TOTH, P. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.

POSPÍŠIL, R., ŽUFAN, P. *Ekonomika veřejných rozpočtů*. Professional Publishing, 2019.

ISBN 978-80-88260-32-5.

Oficiální dokument * Česká zemědělská univerzita v Praze * Kamýčká 129, 165 00 Praha – Suchdol

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Tomáš Vacek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 15. 6. 2022

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2022

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 12. 02. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Financování vybraných oblastí kultury z veřejných rozpočtů“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 10. 3. 2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Tomáši Vackovi, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce, pracovníkům odboru Státního rozpočtu, odboru Rozpočtové politiky společensky významných odvětví, odboru Financování územních rozpočtů Ministerstva financí a pracovníkům ekonomického odboru Ministerstva kultury, za poskytnutí materiálů a informací pro mou bakalářskou práci.

Financování vybraných oblastí kultury z veřejných rozpočtů

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá financováním vybraných oblastí kultury z veřejných rozpočtů. V teoretické části je charakterizován veřejný sektor a veřejné rozpočty, legislativní rámec veřejných rozpočtů a jednotlivé druhy veřejných rozpočtů, ze kterých jsou poskytovány prostředky do oblasti kultury. Praktická část se věnuje rozboru výdajů z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury. Analyzovány a vyhodnoceny budou vybrané výdaje za oblast kultury (specifikace dle rozpočtové skladby), konkrétně pododdíl 331 Kultura a pododdíl 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí, neboť tyto dvě oblasti představují objemově nejvýznamnější část kultury. Na základě shromážděných údajů bylo zjištěno, že z veřejných rozpočtů je nejvíce prostředků na vybrané oblasti kultury poskytováno z rozpočtů krajů, a to více než 44 %. Z provedené analýzy dále vyplynulo, že více než 80 % hodnocených výdajů ve sledovaném období bylo poskytováno na tzv. „živé umění“, na péči o památky jen necelých 20 %. Dále lze konstatovat, že celkové výdaje na vybrané oblasti kultury vykazují rostoucí trend. Dílčím cílem bylo zjistit, zda celkové výdaje na oblast kultury ze státního rozpočtu dosahují 1 % celkových výdajů státního rozpočtu, neboť v Programovém prohlášení vlády se tento cíl váže pouze k rozpočtu Ministerstva kultury. Ze zjištěných údajů je zřejmé, že i po započtení výdajů na kulturu z rozpočtů ostatních kapitol státního rozpočtu, by cíle vlády dosaženo nebylo.

Klíčová slova: financování kultury, Ministerstvo kultury, rozpočet územních samosprávných celků, Státní fond kultury ČR, Státní fond kinematografie, státní rozpočet, veřejné rozpočty

Financing of selected areas of culture from public budgets

Abstract

The bachelor thesis deals with the financing of selected areas of culture from public budgets. The theoretical part characterizes the public sector and public budgets, the legislative framework of public budgets and individual types of public budgets from which funds are provided to the field of culture. The practical part is devoted to the analysis of expenditures from public budgets on selected areas of culture. Selected expenditure in culture (specification by budget structure) will be analysed and evaluated, namely subsection 331 Culture and subdivision 332 Protection of monuments and care for cultural heritage and national and historical awareness, as these two areas represent the most significant part of culture in terms of volume. Based on the data collected, it was found that the largest share of public budgets for selected areas of culture was provided by regional budgets, i.e., more than 44 %. The analysis also showed that more than 80 % of the evaluated expenditure in the period under review was provided for the so-called "living arts", while only less than 20 % was provided for the care of monuments. Furthermore, it can be noted that overall expenditure on selected areas of culture shows an increasing trend. A sub-objective was to determine whether the total expenditure on culture from the state budget reaches 1 % of the total state budget expenditure, as the Government Programme Statement only relates this target to the budget of the Ministry of Culture. It is evident from the data that even after including the expenditure on culture from the budgets of other chapters of the state budget, the government's objectives would not be achieved.

Keywords: financing of culture, Ministry of Culture, budget of territorial self-governing units, State Fund of Culture of the Czech Republic, State Fund of Cinematography, state budget, public budgets

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická východiska	13
3.1 Veřejný sektor	13
3.2 Veřejné rozpočty	14
3.2.1 Charakteristika veřejných rozpočtů	14
3.2.2 Druhy veřejných rozpočtů	14
3.2.3 Legislativní rámec veřejných rozpočtů	16
3.3 Formy podpory kultury z veřejných rozpočtů.....	19
3.4 Specifikace vybraných oblastí kultury	21
4 Rozbor výdajů z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury	26
4.1 Výdaje na vybrané oblasti kultury ze státního rozpočtu	26
4.2 Výdaje na vybrané oblasti kultury z rozpočtu státních fondů.....	30
4.3 Výdaje na vybrané oblasti kultury z rozpočtu krajů	32
4.4 Výdaje na vybrané oblasti kultury z rozpočtu obcí.....	39
4.5 Celkové výdaje na vybrané oblasti kultury z veřejných rozpočtů	46
4.6 Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu	49
5 Závěr.....	53
6 Seznam použitých zdrojů	55

Seznam grafů

Graf 1: Výdaje státního rozpočtu na vybrané oblasti kultury	30
Graf 2: Výdaje ze státních fondů na vybrané oblasti kultury	32
Graf 3: Výdaje z rozpočtů krajů na vybrané oblasti kultury dle pododdílů	37
Graf 4: Výdaje z rozpočtů obcí na vybrané oblasti kultury dle pododdílů.....	44
Graf 5: Výdaje z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury – podíl.....	47
Graf 6: Výdaje z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury	48
Graf 7: Celkové výdaje z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury.....	48
Graf 8: Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu	52

Seznam tabulek

Tabulka 1: Výdaje státního rozpočtu 2012–2016 na vybrané oblasti kultury	28
Tabulka 2: Výdaje státního rozpočtu 2017–2021 na vybrané oblasti kultury	28
Tabulka 3: Celkové výdaje státního rozpočtu na vybrané oblasti kultury.....	29
Tabulka 4: Výdaje státních fondů 2012–2016 na vybrané oblasti kultury	30
Tabulka 5: Výdaje státních fondů 2017–2021 na vybrané oblasti kultury	31
Tabulka 6: Celkové výdaje státních fondů na vybrané oblasti kultury.....	31
Tabulka 7: Výdaje z rozpočtů krajů 2012–2016 na vybrané oblasti kultury.....	33
Tabulka 8: Výdaje z rozpočtů krajů 2017–2021 na vybrané oblasti kultury	34
Tabulka 9: Celkové výdaje z rozpočtů krajů na vybrané oblasti kultury	35
Tabulka 10: Koeficienty růstu a tempo růstu výdajů krajů na vybrané oblasti kultury.....	37
Tabulka 11: Bazický a řetězový index výdajů krajů na vybrané oblasti kultury.....	38
Tabulka 12: Výdaje z rozpočtů obcí 2012–2016 na vybrané oblasti kultury	40
Tabulka 13: Výdaje z rozpočtů obcí 2017–2021 na vybrané oblasti kultury	41
Tabulka 14: Celkové výdaje z rozpočtů obcí na vybrané oblasti kultury.....	42
Tabulka 15: Bazický a řetězový index výdajů obcí na vybrané oblasti kultury	45
Tabulka 16: Celkové výdaje z veřejných rozpočtů 2012–2016 na vybrané oblasti kultury	46
Tabulka 17: Celkové výdaje z veřejných rozpočtů 2017–2021 na vybrané oblasti kultury.....	46
Tabulka 18: Celkové výdaje z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury.....	47
Tabulka 19: Koeficienty růstu a tempo růstu celkových výdajů na vybrané oblasti kultury	49
Tabulka 20: Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 2012-2014	50
Tabulka 21: Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 2015–2017.....	50
Tabulka 22: Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 2018–2020.....	51
Tabulka 23: Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 2021–2023.....	51

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika
EU – Evropská unie
IISSP – Integrovaný informační systém státní pokladny
KPR – Kancelář prezidenta republiky
MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj
MO – Ministerstvo obrany
MV – Ministerstvo vnitra
MZe – Ministerstvo zemědělství
MZV – Ministerstvo zahraničních věcí
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
PPV – Programové prohlášení vlády
RP – rozpočtová pravidla
RRTV – Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
SFK – Státní fond kultury
SFKMG – Státní fond kinematografie
SR – státní rozpočet
ÚSTR – Ústav pro studium totalitních režimů

1 Úvod

Kultura je již po staletí nedílnou součástí života lidské společnosti a je jedním z ukazatelů vyspělosti každého národa. Slovo kultura, které pochází z latinského slova „cultura“ (budoucí přičestí slovesa „colere“, v překladu pěstovat, vzdělávat, uctívat), původně označovalo pouze pěstování užitkových plodin. Tím bylo myšleno jejich zkulturnování, na rozdíl od plevelu, kterému nebylo třeba věnovat péči. Později se začalo používat ve smyslu kultura ducha.

V dnešním pojetí je kulturou myšleno v širším pojetí vše, co člověk a společnost vytváří, v užším pojetí pak především vybrané tvůrčí činnosti v umělecké oblasti, a to zejména výtvarné umění, literatura, divadlo, film, hudba, kdy na jedné straně dochází k realizaci myšlenek a jejich prezentaci, na straně druhé ke konzumaci, jenž vede k uspokojování lidských potřeb.

Ve vyspělých státech je kultura financována jak ze soukromých zdrojů, tak z veřejných zdrojů. Bakalářská práce se věnuje rozboru výdajů z veřejných rozpočtů České republiky na konkrétní dvě oblasti, které dosahují z hlediska financování kultury nejvýznamnějších objemů, a to výdaje poskytované do oblasti umělecké, kam náleží především financování činnosti divadelní, hudební, výstavní, knihovnické, vydavatelské, činnosti muzeí a galerií, filmové tvorby, a do oblasti ochrany památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí.

Finanční prostředky na oblast kultury jsou poskytovány ze státního rozpočtu, především z rozpočtu Ministerstva kultury, ze státních fondů – Státního fondu kultury ČR a Státního fondu kinematografie, a z rozpočtů krajů a obcí.

Významná část Programového prohlášení vlády je věnována cílům v oblasti kultury. Cílem v oblasti financování kultury je, aby rozpočet Ministerstva kultury, bez mandatorních výdajů poskytovaných církvím a náboženským společnostem podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, dosáhl výše 1 % celkových výdajů státního rozpočtu. Jedním z cílů vlády je také zlepšení podpory kultury v regionech a s tím související nastavení jasného systému podpory krajských, obecních a neziskových institucí i významných kulturních projektů, včetně podpory regionální kulturní infrastruktury.

Strategickým dokumentem státu pro oblast kultury a kulturního a kreativního sektoru je Státní kulturní politika, aktuálně na roky 2021 až 2025, zpracovaná Ministerstvem kultury. V případě krajů patří do jejich samostatné působnosti kulturní rozvoj a zpracovávání koncepce rozvoje památkové péče v daném kraji, v případě obcí patří celkový kulturní rozvoj každé obce rovněž do její samostatné působnosti.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem je zhodnocení vývoje výše prostředků vynakládaných v České republice z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury. Provedena bude analýza výše schválených výdajů a skutečně vynaložených výdajů z veřejných rozpočtů na oblast kultury a porovnání s celkovými výdaji veřejných rozpočtů (procentní podíl). Data budou analyzována a vyhodnocena za časové období 2012 až 2021. Analyzovány a vyhodnoceny budou vybrané výdaje za oblast kultury (specifikace dle rozpočtové skladby, konkrétně pododdíl 331 Kultura a 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí, tyto dvě oblasti představují nejvýznamnější část kultury). Dílčím cílem je charakteristika oblastí kultury financovaných z veřejných rozpočtů, které jsou předmětem výše uvedené analýzy.

2.2 Metodika

Práce bude rozdělena do dvou hlavních částí. První část – teoretická – bude založena na zhodnocení dokumentů za účelem seznámení se s oblastí řešené problematiky. Základním pramenem informací bude odborná literatura, legislativní předpisy související s danou problematikou a publikace a dokumenty vydávané Ministerstvem financí, Ministerstvem kultury, Státním fondem kultury ČR a Státním fondem kinematografie.

Druhá část - analytická - bude založena na využití primárních a sekundárních dat. Data budou získávána z Integrovaného informačního systému státní pokladny, z údajů obsažených v přílohách zákona o státním rozpočtu ČR na příslušné roky, ve státním závěrečném účtu za příslušné roky, ve schválených rozpočtech kapitoly 334 Ministerstvo kultury, Státního fondu kultury ČR a Státního fondu kinematografie na příslušné roky, v závěrečných účtech kapitoly 334 Ministerstvo kultury, v hodnotících zprávách Státního fondu kultury ČR a Státního fondu kinematografie na příslušné roky, za období 2012 až 2021. Na jejich základě bude provedena analýza vývoje výše prostředků vynakládaných z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury v letech 2012 až 2021. V kapitole analyzující výdaje státního rozpočtu na oblast kultury v souvislosti s deklarovanou výší těchto výdajů v Programovém prohlášení vlády budou použita data za období 2012 až 2023.

Pro analýzu budou použity absolutní i relativní ukazatele. Pomocí absolutních ukazatelů bude vyjádřena velikost určitého jevu v daném časovém období bez vztahu k jinému jevu, využitím relativních ukazatelů (indexů) budou hodnoceny změny v daném časovém období.

Bazické indexy – individuální indexy sdružené do delších časových řad, počítány jsou vždy ke stejnému základu, např. k nejstarší hodnotě v časové řadě sledovaného období.

$$1) \frac{q_2}{q_1}, \frac{q_3}{q_1}, \frac{q_4}{q_1}, \dots, \frac{q_s}{q_1}$$

Řetězové indexy – individuální indexy sdružené do delších časových řad, počítány jsou k proměnlivému základu, např. k bezprostředně předcházejícímu pozorování v časové řadě sledovaného období.

$$2) \frac{q_2}{q_1}, \frac{q_3}{q_2}, \frac{q_4}{q_3}, \dots, \frac{q_s}{q_{s-1}}$$

Tempo růstu – představuje míru dynamiky časové řady porovnávající hodnotu ukazatele v daném časovém období s hodnotou ukazatele bezprostředně předcházejícím období. Pro výpočet tempa růstu se v prvním kroku musí vypočítat koeficienty růstu pro jednotlivá období (koeficient růstu je poměr dvou po sobě jdoucích hodnot). Druhým krokem je s použitím koeficientu růstu výpočet relativního tempa růstu pro jednotlivá období.

$$3) k_t = \frac{x_t}{x_{t-1}}$$

$$4) \delta (\%) = \left(\frac{x_t - x_{t-1}}{x_{t-1}} \right) = k_t - 1$$

Průměrné tempo růstu – tempo růstu za delší časové období, výpočet pomocí geometrického průměru všech koeficientů růstu (geometrický průměr se používá k výpočtu průměru zřetězených růstových charakteristik v čase).

$$5) x_G = \sqrt[n]{k_1 * k_2 * \dots * k_n}$$

$$6) \delta (\%) = 100 * x_G - 100$$

(zdroj: Seger, Hindls, Hronová: *Statistika v hospodářství*, 1998)

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejný sektor

Veřejný sektor je vedle soukromého sektoru důležitou součástí národního hospodářství, vytváří podmínky pro fungování soukromého sektoru, např. v oblasti legislativní, veřejné správy, bezpečnosti, výzkumu, vzdělání apod. Na rozdíl od soukromého sektoru, který se řídí tržním mechanismem a je ziskový, je veřejný sektor neziskový. Podstatou veřejného sektoru je veřejná správa – správa věcí veřejných ve veřejném zájmu. Veřejný sektor v České republice poskytuje širokou škálu služeb, včetně zdravotní péče, vzdělávání, sociální péče a veřejné dopravy.

(zdroj: Organisation for Economic Coperation and Development. „Public spending and government debt in OECD countries.“ OECD data, 2021 [online])

Základní charakteristiky veřejného sektoru:

- kolektivní vlastnictví, které je využíváno k produkci veřejných statků,
- veřejné rozhodování na základě veřejné volby o činnostech veřejného sektoru,
- veřejné financování, plné nebo částečné (s finanční spoluúčastí obyvatel při spotřebě veřejných statků),
- veřejná kontrola.

Základní funkce veřejného sektoru:

- **ekonomická** – **zajištění** potřebných veřejných statků pro obyvatelstvo na neziskovém principu s využitím finančních prostředků soustředěných v soustavě veřejných rozpočtů při dodržení maximální efektivity, hospodárnosti a užitku,
- **sociální** – **možnost** využívání veřejných služeb zejména sociálně slabšími vrstvami obyvatelstva pro zkvalitnění jejich života, umožňuje dosáhnout větší spravedlnosti v rozdělování veřejných statků, což přispívá k dosažení sociálního smíru ve společnosti,
- **politická** – **využití** veřejného sektoru v procesu veřejné volby; činnost veřejného sektoru ovlivňuje hospodářská politika, jejíž koncepci schvaluje Parlament; činnost jednotlivých odvětví veřejného sektoru ovlivňují dílčí politiky (vzdělávací, zdravotní, sociální, kulturní, bezpečnostní, dopravní atd.),
- **etická** – dodržování zásad morálního kodexu při styku s klientem veřejného sektoru.

(zdroj: Peková, Jetmar, Toth: Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR, 2019)

3.2 Veřejné rozpočty

3.2.1 Charakteristika veřejných rozpočtů

Veřejné rozpočty jsou důležitým finančním nástrojem k zajištění funkcí a potřeb státu i každé úrovně územní samosprávy, jsou tedy předpokladem úspěšného fungování státu. Veřejné rozpočty mají mezi sebou četné vazby tvořící rozpočtovou soustavu, jsou vytvářeny, rozdělovány a používány na principu nenávratnosti a nedobrovolnosti. Veřejné rozpočty jsou schvalovány na jeden rok, tvoří se však i výhled na následující dva roky, ten se však vždy při přípravě rozpočtu na konkrétní rozpočtový rok aktualizuje dle aktuálních priorit a potřeb, které je třeba na jednotlivých úrovních zabezpečit. Sestavování rozpočtu je ovlivněno jak objektivními kritérii, tak subjektivními faktory (např. priority volených orgánů a politických stran). Rozpočet je vždy schvalován voleným orgánem (Poslaneckou sněmovnou Parlamentu, zastupitelstvem kraje, zastupitelstvem obce). Veřejný rozpočet slouží jako průvodce pro alokaci zdrojů a zajištění toho, aby byly veřejné statky a služby poskytovány efektivně a účelně. Rozpočtový proces zahrnuje obvykle několik etap, včetně plánování, přípravy, schválení, provádění a hodnocení. Reálnost plnění sestaveného rozpočtu závisí na kvalitě odhadu příjmů, a to zejména daňových, a výdajů, tzn. budoucích potřeb souvisejících se zajišťováním veřejných statků.

(zdroj: Greene J. E.: Public Finance: An International Perspective, 2012)

Vedle veřejných rozpočtů stát využívá i mimorozpočtové peněžní fondy, které jsou zpravidla účelové. Na úrovni státu se jedná o státní fondy, které jsou vždy zřizovány zákonem a jejichž správcem je gesční ministerstvo. Využívání mimorozpočtových peněžních fondů na úrovni územní samosprávy je plně v kompetenci volených orgánů územní samosprávy (zřízeny na základě usnesení zastupitelstva). Jedná se např. o památkový fond, bytový fond apod.

(zdroj: Pospíšil, Žufan: Ekonomika veřejných rozpočtů, 2019)

3.2.2 Druhy veřejných rozpočtů

Vzhledem k tomu, že zabezpečování veřejných statků je decentralizováno, tzn., stát přenáší odpovědnost při jejich zabezpečování i na nižší úrovně územní samosprávy a další subjekty, je tomu přizpůsobena i hierarchie jejich finančního zajištění.

Do veřejných rozpočtů se zahrnují:

Státní rozpočet lze chápat jako jednotný a centralizovaný peněžní fond státu, ale také jako finanční plán státu, podle kterého se hospodaření státu daný rozpočtový rok řídí. Hospodaření státu je upraveno zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Je zde upraven celý rozpočtový cyklus i hospodaření organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací. Stát získává příjmy do rozpočtu zejména výběrem daní, cel a poplatků, redistribucí výnosů od státních podniků, z fondů Evropské unie. Na straně výdajů státu představují největší objem tzv. mandatorní výdaje, které stát hradí na základě zákonných předpisů, mezinárodních smluv a dohod (např. sociální dávky, dávky důchodového a nemocenského pojištění). Dále pak jsou ze státního rozpočtu hrazeny tzv. quasi-mandatorní výdaje (např. platy státních zaměstnanců, státní příspěvek na stavební spoření) a nemandatorní výdaje (jejich výše není stanovena, jsou stanovovány s ohledem na priority vlády, které jsou dány Programovým prohlášením vlády a aktuálními potřebami státu – v posledních letech např. výdaje související s pandemií COVID-19 nebo válečným konfliktem na Ukrajině).

(zdroj: Státní rozpočet 2022 v kostce, kapesní příručka Ministerstva financí ČR, 2022)

Rozpočty územních samosprávních celků se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Jedná se o rozpočty krajů a obcí. Tyto územní samosprávné celky samostatně hospodaří s finančními prostředky a svým majetkem a samostatně rozhodují o svých záležitostech. Klíčovou roli na příjmové straně rozpočtů krajů i obcí mají daňové příjmy, a to jak svěřené (plynou přímo do rozpočtu kraje nebo obce), tak sdílené (jsou vybírány Finanční správou a příslušný podíl se dle rozpočtového určení daní převádí krajům a obcím). Druhým nejvýznamnějším zdrojem příjmů krajů i obcí jsou transfery, které mohou dostávat ze státního rozpočtu, státních fondů nebo z regionálních rad soudržnosti (v případě projektů financovaných z fondů EU).

(zdroj: Kadeřábková, Peková: Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance, 2012)

Státní fondy jsou právními osobami zřízenými příslušným zákonem k určitému účelu, hospodaří se zákonem vymezenými prostředky, jsou vždy podřízeny podle oblasti, na kterou poskytují finanční prostředky, konkrétnímu ministerstvu. V současné době je v ČR zřízeno šest státních fondů – Státní fond dopravní infrastruktury, Státní fond životního prostředí ČR, Státní zemědělský intervenční fond, Státní fond rozvoje bydlení, Státní fond kultury ČR a Státní fond kinematografie.

Státní podniky jsou zakládány k uspokojování významných celospolečenských, strategických nebo veřejně prospěšných zájmů. Provozují podnikatelskou činnost vlastním jménem a na vlastní

odpovědnost, ale nemají vlastní majetek, hospodaří s majetkem státu. Zakládány mohou být pouze se souhlasem vlády. Funkci zakladatele vykonává ministerstvo, do jehož působnosti spadá předmět podnikání státního podniku. Příkladem státního podniku je Státní tiskárna cenin s. p., Česká pošta s. p. nebo Lesy České republiky s. p.

Zdravotní pojišťovny jsou samostatnými právními subjekty, které provádějí veřejné zdravotní pojištění. Na příjmové straně rozpočtu zdravotních pojišťoven je vybrané pojistné od plátců pojistného, na výdajové straně úhrady zdravotních služeb jejich poskytovatelům.

Dobrovolné svazky obcí (tzv. mikroregiony) se zpravidla zakládají za účelem koordinace celkového rozvoje daného území, např. zajištění plynofikace obcí, vybudování společné čistíčky odpadních vod apod. Na hospodaření mikroregionů se vztahuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Každý mikroregion musí vypracovat rozpočet, zveřejnit jej minimálně 15 dní před projednáním valnou hromadou mikroregionu, aby se k němu mohli vyjádřit občané dotčených obcí.

Regionální rady regionů soudržnosti (NUTS II), jsou také součástí rozpočtové soustavy, na jejich hospodaření se rovněž vztahuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Regionální rady soudržnosti začaly fungovat v České republice od 1. 7. 2006, jedná se o územní statistické jednotky, na území České republiky je 8 regionů soudržnosti. Jejich posláním je výběr projektů regionálního rozvoje, které je možné podpořit z fondů Evropské unie, proplácení finančních prostředků a kontrola projektů. Na svou činnost dostávají prostředky ze státního rozpočtu a z rozpočtu krajů.

(zdroj: Pospíšil, Žufan: Ekonomika veřejných rozpočtů, 2019)

3.2.3 Legislativní rámec veřejných rozpočtů

Hospodaření s veřejnými prostředky má svá pravidla, která jsou upravena příslušnými zákony a prováděcími vyhláškami.

Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Tento zákon představuje obecnou právní úpravu k dalším předpisům v rozpočtové oblasti. Pravidla rozpočtové odpovědnosti mají za cíl zajistit stabilitu a udržitelnost veřejných financí. Jedná se o zákonnou úpravu, na jejímž základě se stanovují celkové výdajové rámce sektoru veřejných

institucí (v zákoně je uveden výčet dotčených veřejných institucí). Zákonem je upravena i tzv. dluhová brzda, která se aktivuje, pokud dluh sektoru veřejných institucí překročí 55 % HDP, a výjimky, za kterých se dluhová brzda nepoužije (např. významné zhoršení ekonomického vývoje po dobu 24 měsíců, nouzový stav, stav ohrožení).

(zdroj: Pospíšil, Žufan: *Ekonomika veřejných rozpočtů*, 2019)

Ministerstvo financí každoročně připravuje rozpočtovou strategii sektoru veřejných institucí, kterou schvaluje jako počáteční dokument celého rozpočtového procesu na daný rok vláda.

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

Rozpočtová pravidla upravují kompletně pravidla hospodaření s finančními prostředky na centrální úrovni, tzn. ve státním rozpočtu, ve státních finančních aktivech a pasivech, ve státních fondech, na účtech Národního fondu, upravují jednotlivé fáze státního rozpočtu od přípravy, přes realizaci, po vyhodnocení a vypořádání vztahů se státním rozpočtem, dále upravují řízení likvidity státní pokladny, umořování státního dluhu, pravidla pro poskytování dotací, postup a sankce při porušení rozpočtové kázně, možné přesuny prostředků formou rozpočtových opatření, hospodaření organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací.

(zdroj: Peková, Jetmar, Toth: *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*, 2019)

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Tímto zákonem jsou určeny základní charakteristiky rozpočtů obcí a krajů. Zákon upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů obcí a krajů a stanoví pravidla hospodaření s jejich finančními prostředky. Ustanovení zákona týkající se rozpočtu a finančního zabezpečení obcí se vztahují i na statutární města (v současné době je v České republice 27 statutárních měst, jejich taxativní výčet je uveden v § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích) a na městské části nebo obvody hlavního města Prahy (na Prahu se vztahuje zvláštní zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, zákon č. 250/2000 Sb. se vztahuje pouze na městské části nebo obvody).

Financování činností každého územního samosprávného celku se řídí jeho ročním rozpočtem a střednědobým výhledem – finančním plánem, rozpočtový rok je stejně jako v případě státního rozpočtu shodný s kalendářním rokem. Rozpočet se zpravidla sestavuje jako vyrovnaný, může však být sestaven jako přebytkový (pokud jsou příjmy daného roku určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let) nebo

schodkový (a to pouze v případě, že schodek bude možné uhradit buď finančními prostředky z předchozích let, nebo návratnými zdroji – půjčka, úvěr, návratná finanční výpomoc apod.).

Rozpočet územního samosprávného celku obsahuje příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace včetně tvorby a použití peněžních fondů. Používá se jednotné třídění příjmů, výdajů a financujících položek podle rozpočtové skladby, která je stanovena vyhláškou Ministerstva financí.

(zdroj: Pospíšil, Žufan: Ekonomika veřejných rozpočtů, 2019, a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Tímto zákonem jsou upraveny zejména podmínky regionálního rozvoje a působnost jednotlivých správních úrovní (ministerstev, krajů, obcí) a zřízeny regiony soudržnosti (NUTS II). Cílem podpory regionálního rozvoje je zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí, přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro zvýšení hospodářské a sociální úrovně jednotlivých regionů. Oblasti podpory jsou podrobněji vymezeny Strategií regionálního rozvoje ČR, kterou zpracovává Ministerstvo pro místní rozvoj a schvaluje ji vláda. Na úrovni kraje se zpracovává strategie rozvoje územního obvodu kraje, kterou schvaluje zastupitelstvo kraje. Zákon dále upravuje podmínky čerpání prostředků z fondů Evropské unie v oblasti regionálního rozvoje.

K finanční podpoře regionálního rozvoje na úrovni státu se ve státním rozpočtu, konkrétně v rozpočtu MMR, vyčleňují prostředky na realizaci opatření uvedených ve Strategii regionálního rozvoje. Investiční podpora regionálního rozvoje může být financována také prostřednictvím Státního fondu podpory investic. K finanční podpoře regionálního rozvoje kraje jsou vyčleněny prostředky v dotčeného kraje.

(zdroj: Edice Úplné znění: Rozpočet a financování, 2022)

Zákon o státním rozpočtu

Zákon o státním rozpočtu je schvalován na každý rozpočtový rok, který je shodný s rokem kalendářním. Jsou jím stanoveny celkové příjmy a celkové výdaje státního rozpočtu na daný rok, dále obsahuje závazné ukazatele rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu, kterými jsou ministerstva a další ústřední správní úřady. Závaznými ukazateli jsou celkové příjmy kapitoly, celkové výdaje kapitoly, průřezové ukazatele (obsaženy napříč kapitolami, aby je bylo možné snadno sumarizovat za celý státní rozpočet, patří sem např. výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci, povinné pojistné placené zaměstnavatelem, výdaje na výzkum, vývoj

a inovace) a specifické ukazatele (specifické pro danou kapitolu). Dále jsou tímto zákonem stanoveny finanční vztahy k rozpočtu Evropské unie, k rozpočtům jednotlivých krajů, k rozpočtu hlavního města Prahy a postup pro stanovení výše příspěvku jednotlivým obcím na výkon státní správy.

(zdroj: zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021)

Zákon o státním rozpočtu na daný rok by měl nabýt účinnosti před jeho začátkem, tzn., do 31. prosince roku předcházejícího. V případě, že nenabude účinnosti před začátkem dotčeného rozpočtového roku, je rozpočtovými pravidly upraveno tzv. **rozpočtové provizorium**, to může nastat ve dvou případech. Není-li Poslaneckou sněmovnou schválen zákon o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok před prvním dnem rozpočtového roku, hospodaří organizační složky státu v době od prvního dne rozpočtového roku do dne nabytí účinnosti zákona o státním rozpočtu na tento rozpočtový rok podle ukazatelů rozpočtového provizoria. Závazné ukazatele kapitol státního rozpočtu se v tomto případě stanovují na jednotlivé měsíce a jejich nejvyšší možná celková výše je jedna dvanáctina celkových výdajů státního rozpočtu stanovených posledním schváleným zákonem o státním rozpočtu. Je-li Poslaneckou sněmovnou schválen zákon o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok před prvním dnem rozpočtového roku, avšak nenabude-li v tento den účinnosti, řídí se rozpočtové hospodaření v období rozpočtového provizoria tímto schváleným zákonem o státním rozpočtu.

(zdroj: § 9 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla)

3.3 Formy podpory kultury z veřejných rozpočtů

Do oblasti kultury i památkové péče plynou zejména prostředky ze státního rozpočtu, z rozpočtu krajů i obcí, ze Státního fondu kultury ČR a Státního fondu kinematografie.

Ze státního rozpočtu jsou hrazeny činnosti v kompetenci Ministerstva kultury a jím zřízených státních příspěvkových organizací (v současné době je Ministerstvo kultury zřizovatelem 31 státních příspěvkových organizací) a poskytovány dotace do oblasti kultury. Kompetence Ministerstva kultury jsou dány zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Dle § 8 uvedeného zákona je Ministerstvo kultury ústředním orgánem státní správy pro umění, kulturně výchovnou činnost, kulturní památky, pro věci církví a náboženských společností, pro věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a jiných

informačních prostředků, pro rozhlasové a televizní vysílání, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, dále pro provádění autorského zákona a pro výrobu a obchod v oblasti kultury.

Výdaje na oblast kultury jsou ze státního rozpočtu uvolňovány i z rozpočtu kapitol Kanceláře prezidenta republiky, Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra, Ministerstva zemědělství, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a výjimečně i Ústavu pro studium totalitních režimů. V případě uvedených ústředních orgánů státní správy se jedná především o památkovou péči, činnosti muzeí a činnosti knihovnické.

Oblast kultury je podporována i z rozpočtů dvou státních fondů. Z rozpočtu Státního fondu kultury ČR mohou být podpořeny různé oblasti kultury, z rozpočtu Státního fondu kinematografie je podporována výhradně filmová tvorba, distribuce audiovizuálních děl, činnost kina a shromažďování audiovizuálních archiválií.

Dále je oblast kultury podporována i z rozpočtu územních samosprávných celků. Do samostatné působnosti krajů patří kulturní rozvoj a zpracovávání koncepce rozvoje památkové péče v daném kraji, do přenesené působnosti kraje pak např. péče o některé národní kulturní památky, vedení seznamu kulturních památek nacházejících se na území daného kraje, plnění úkolů na úseku památkové péče podle pověření Ministerstva kultury. Do samostatné působnosti obcí náleží záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, mezi které patří i celkový kulturní rozvoj obce.

V České republice je většina kulturních institucí zřizována jako příspěvkové organizace a právě příspěvek zřizovatele je nejdůležitějším zdrojem financování kultury. Státní příspěvkové organizace a příspěvkové organizace územních samosprávných celků jsou financovány z rozpočtu svých zřizovatelů formou **příspěvku na činnost**. Příspěvkové organizace jsou samostatnou právnickou osobou a hospodaří s majetkem svého zřizovatele. Jejich zákonnou povinností je sestavení rozpočtu, který schvaluje zřizovatel. Právě na základě tohoto rozpočtu zřizovatel přispívá na činnost dané příspěvkové organizace. Tento příspěvek je relativně stabilní, předvídatelný a tvoří základ hospodaření příspěvkové organizace. Příspěvkové organizace mají i vlastní příjmy, a to z hlavní činnosti (např. vstupné) a z doplňkové činnosti (např. pronájem, prodej občerstvení, prodej v galerijních obchodech apod.). Všechny tyto činnosti musí být vymezeny ve zřizovací listině.

(zdroj: Svoboda, Škarabelová: Ekonomika kultury, 2020)

Další formou podpory subjektů působících v oblasti kultury je **dotace** poskytovaná na základě výzev s jasně danými parametry a podmínkami, které jsou vyhlášeny jednotlivými poskytovateli dotací. Poskytovatel na základě vyhodnocení žádostí doručených v rámci vyhlášené výzvy

rozhodne o tom, které projekty a v jaké výši podpoří. V potaz musí brát celkový objem prostředků přidělených na daný rok. Je plně v kompetenci poskytovatele rozhodnout na základě stanovených priorit, které oblasti a v jaké celkové výši daný rok podpoří. Poskytování dotací ze státního rozpočtu upravuje zákon č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, poskytování dotací ze státních fondů se rovněž řídí rozpočtovými pravidly, poskytování dotací z rozpočtů krajů a obcí se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Těmito zákony jsou stanoveny náležitosti žádosti o poskytnutí dotace, kterou v rámci výzvy podává žadatel, i náležitosti rozhodnutí o poskytnutí dotace, které vydává poskytovatel. Příjemce dotace je ze zákona povinen ji se svým poskytovatelem vypořádat. Na dotaci není právní nárok, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

Oblast kultury je také podporována prostřednictvím programů financovaných zcela nebo částečně z fondů Evropské unie a z finančních mechanismů EHP/Norsko. Jedná se např. o Integrovaný regionální operační program (IROP).

V případě výše uvedených forem podpory se jedná o přímou podporu kultury. Oblast kultury je však podporována i nepřímo, a to ve formě daňových úlev pro dárce (dle zákona č. 586/1995 Sb., o daních z příjmů) a daňových úlev přímo pro kulturní instituce (např. muzea a galerie jsou za určitých podmínek osvobozeny od daně z pozemků a ze staveb, kulturní památky jsou osvobozeny po dobu osmi let po provedení stavební úpravy, resp. od vydání kolaudačního souhlasu).

(zdroj: Svoboda, Škarabelová: Ekonomika kultury, 2020)

3.4 Specifikace vybraných oblastí kultury

Pro specifikaci vybraných výdajů za oblast kultury z veřejných rozpočtů bude použita specifikace podle rozpočtové skladby, která je dána vyhláškou č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě. Rozpočtová skladba je normou ukládající všem subjektům v rámci veřejné rozpočtové soustavy povinnost třídit jednotlivé veřejné příjmy a veřejné výdaje. Využívá se i pro sledování plnění rozpočtovaných výdajů. K výše uvedené vyhlášce je Ministerstvem financí vydán pokyn, ve kterém jsou u většiny paragrafů uvedeny jejich konkrétní náplně.

(zdroj: Hamerníková, Veřejné finance – Vybrané problémy, 2017)

Pro analytickou část bakalářské práce bude využito odvětvové třídění, tzn., výdaje jsou tříděny z hlediska činnosti, na kterou jsou vynakládány. Oblast kultury je v rozpočtové skladbě označena

jako oddíl 33 Kultura, církve a sdělovací prostředky. Pro analýzu a vyhodnocení budou použity pouze pododdíly 331 Kultura a 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí, neboť tyto dvě oblasti představují nejvýznamnější část kultury. Výjimku bude představovat pouze část, v rámci které budou sumarizovány výdaje ze státního rozpočtu na kulturu jako celek (v tomto případě bude použit celý oddíl 33) a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu, a to v souvislosti s cílem vlády v oblasti financování kultury, aby rozpočet Ministerstva kultury, bez mandatorních výdajů poskytovaných církvím a náboženským společnostem podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, dosáhl výše 1 % celkových výdajů státního rozpočtu. Není zde však bráno v potaz, že na kulturu jsou vynakládány i prostředky z rozpočtu jiných ministerstev.

Následně je uveden konkrétní výčet a náplň paragrafů rozpočtové skladby, které spadají pod výše uvedené pododdíly 331 a 332.

Pododdíl 331 Kultura zahrnuje následující paragrafy rozpočtové skladby:

Paragraf 3311 - Divadelní činnost

Nastudování a veřejné scénické předvádění divadelního umění všech žánrů (včetně hudebně dramatického a tanečního). Pořádání festivalů, přehlídek, seminářů a tvůrčích dílen. Podpora profesionálního i ochotnického divadla, podpora divadelních festivalů, rekonstrukce budov divadel apod.

Paragraf 3312 - Hudební činnost

Nastudování a interpretace české a světové hudební tvorby doma i v zahraničí. Pořádání veřejných produkcí, festivalů, cyklů, soutěží a tvůrčích dílen. Organizování hudebních vystoupení, podpora hudebních festivalů, podpora hudebních skupin a souborů.

Paragraf 3313 - Filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií

Shromažďování, ochrana, vědecké zpracování, využívání a zpřístupňování audiovizuálních archiválií a pozůstatostí významných osobností české kinematografie. Činnost kin. Vědeckovýzkumná práce v oblasti filmu a filmové archivistiky, nelze-li ji oddělit a zařadit na 3380. Spolupráce s domácími a zahraničními institucemi při tvorbě a šíření filmové kultury, prodej a půjčování audiovizuálních materiálů, technická obnova filmů. Periodická, vydavatelská,

publikační a distribuční činnost v oblasti filmové kultury. Provoz kin (i letních), podpora filmových festivalů – např. Letní filmová škola v Uherském Hradišti, Kinematografie bratří Čadiků.

Paragraf 3314 - Činnosti knihovnické

Práce se čtenářem, péče o knihovní fondy, katalogy, kartotéky a databáze. Poradenská, informační, ediční, výstavní a přednášková činnost. Zpracování a doplňování knihovních fondů a retrokonverze katalogů. Meziknihovní a mezinárodní meziknihovní výpůjční služba. Regionální funkce knihoven. Vydávání osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty v oboru a podávání návrhů na prohlášení předmětů kulturní hodnoty za kulturní památky. Nezahrnuje odborné knihovny, katalogy, archivy a databáze zaměřené jako služba jiné funkci (ústředí vědeckých informací, odborné knihovny ministerstev). Činnost knihoven, zavedení internetu v rámci projektu internetizace knihoven.

Paragraf 3315 - Činnosti muzeí a galerií

Systematická koncepční muzejní a galerijní sbírkotvorná činnost, odborná správa, ošetření, ochrana a bezpečná úschova hmotných dokladů k dějinám, přírodě, společnosti a kultuře. Vědecké zpracování výzkumu, odborných posudků, rešeršů a expertiz. Vytváření muzejních a galerijních expozic, tematických výstav samostatně nebo ve spolupráci s jinými institucemi v tuzemsku a v zahraničí. Pořádání konferencí, seminářů, přednáškových cyklů. Zápůjčka sbírkových předmětů muzejní a galerijní hodnoty k účelům studijním a výstavním. Vydávání osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty a podávání návrhů na prohlášení předmětů kulturní hodnoty za kulturní památky. Patří sem i provoz skanzenů a regionálních muzeí (dokumentace života na vsi, rodný dům významného občana) včetně výdajů na opravu depozitářů.

Paragraf 3316 - Vydavatelská činnost

Vydávání divadelních, hudebních, literárních, výtvarných a audiovizuálních děl, (periodických a neperiodických publikací) a nahrávání, výroba a rozmnožování zvukových a zvukově obrazových záznamů (CD, CD ROM). Vydávání knih a dalších tiskovin na téma historie, kultura, společnost apod. Vydávání hudebních nahrávek místních folklórních skupin apod.

Paragraf 3317 - Výstavní činnosti v kultuře

Příprava a realizace tuzemských kulturních výstav, jakož i výstav vysílaných do zahraničí a přijímaných ze zahraničí, a to jak formou přímé realizace, tak i formou spoluúčasti na realizaci či formou zadání realizace specializovaným zprostředkovatelským organizacím.

Paragraf 3319 - Ostatní záležitosti kultury

Dokumentační, informační, ediční a výstavní činnost a veřejné činnosti (přednášky, semináře, kulturní večery, výstavy, soutěže) v oblasti profesionálního a neprofesionálního umění a zájmových aktivit (není-li specifikovaná v jiných paragrafech). Činnosti spojené s vedením obecní kroniky. Zahrnuje činnosti, které nelze omezit na jediný z předešlých paragrafů – např. činnosti klubů kultury nebo jim podobných subjektů, pořádání nebo podpora kulturních slavností podpora tanečních skupin. Dále sem zařídíme výdaje na rekonstrukce a provoz společenských center, multifunkčních domů, hvězdáren, planetárií, apod. Dále sem patří i výdaje související s kronikou obce.

Pododdíl 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí zahrnuje následující paragrafy rozpočtové skladby:

Paragraf 3321 - Činnosti památkových ústavů, hradů a zámků

Koordinace odborné činnosti, vytváření jednotné odborné, metodické, dokumentační a informační základny a technická hlediska ochrany, obnovy a prezentace, výzkumu, průzkumu, evidence a dokumentace památkového fondu. Propagační, publikační, ediční, přednášková a výstavní činnost. Odborná pomoc a dohled nad prováděním komplexní péče o památkový fond. Zavádění informačního systému památkové péče a ochrany movitých kulturních památek a uměleckých předmětů. Péče, udržování, obnova, údržba, restaurování a zpřístupnění umělecky, technicky, historicky a archeologicky významných movitých a nemovitých památek. Vydávání osvědčení k vývozu předmětů sakrální a kultovní povahy a podávání návrhů na prohlášení předmětů kulturní hodnoty za kulturní památky.

Paragraf 3322 - Zachování a obnova kulturních památek

Podpora zachování a obnovy nemovitých a movitých kulturních památek a historických částí sídel prohlášených za památkovou rezervaci nebo zónu. Zahrnuje financování kulturních památek ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění, a to včetně kulturních památek v obecním vlastnictví. Zahrnuje přitom i účelové dotace a příspěvky organizacím uvedeným v § 3321, ale v tomto případě nad rámec jejich běžného provozu. Zahrnuje kulturní památky zapsané v souladu se zákonem č. 20/1987 Sb. do Ústředního seznamu kulturních památek České republiky. Dle § 14 zákona se obnovou kulturní památky rozumí činnosti, kdy vlastník kulturní památky rozhodne

provést údržbu, opravu, rekonstrukce, restaurování nebo jinou úpravu kulturní památky nebo jejího prostředí. Financování kulturních památek, které nejsou státem evidované, patří na § 3326. Patří sem také výdaje na organizaci Dne památek a kulturního dědictví. Můžeme sem zařadit i výdaje na pořízení koncepce památkové péče či stavebně historický průzkum.

Paragraf 3324 - Výkup předmětů kulturní hodnoty

Výkup předmětů kulturní hodnoty, přírodnin anebo lidských výtvorů anebo jejich souborů, které jsou významné pro historii, literaturu, umění a vědu. Patří sem např. výkup krojů, keramiky, obrazů svázaných s regionem.

Paragraf 3325 - Pražský hrad

Tento paragraf používá pouze Kancelář prezidenta republiky. Paragraf se netýká územních samosprávních celků.

Paragraf 3326 - Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí

Zahrnuje výdaje spojené se zachováním a obnovou kulturních, historických a podobných hodnot místního významu, které nejsou vyhlášeny za kulturní památky. Může jít o pořízení, péči a obnovu místních památníků, pamětních míst, pamětních desek, čestných hrobů, ale i např. kapliček apod. Zahrnuje výdaje související s obnovou, údržbou a provozem místních památek (majetku obce), pokud nejde o státem evidované kulturní památky např. historické radnice, rekonstrukce náměstí, revitalizace historických center nebo pietní místa k uctění obětí války. Nepatří sem výdaje související s majetkem církví, ty patří na § 3330.

Paragraf 3329 - Ostatní záležitosti ochrany památek a péče o kulturní dědictví

Na tento paragraf se zahrnují výdaje, které není možné zatřídit na jiný paragraf pododdílu 332, např. opravy památníků a pamětních desek.

(na str. 22–25 použity citace ze zdrojů:

Paroubek: Rozpočtová skladba v roce 2022;

Pokyn k postupu podle vyhlášky ministerstva financí č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě;

Lorenc, Rozpočtová skladba a účetnictví 2019 pro územní samosprávné celky)

4 Rozbor výdajů z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury

Pro analytickou část bakalářské práce bude využito odvětvové třídění dle rozpočtové skladby, tzn., výdaje jsou tříděny z hlediska činnosti, na kterou jsou vynakládány. Pro analýzu a vyhodnocení budou použity pododdíly 331 Kultura a 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí. Tyto dvě oblasti představují z hlediska financování z veřejných rozpočtů objemově nejvýznamnější část kultury. Výčet paragrafů spadajících do výše uvedených pododdílů včetně jejich náplně je uveden v kapitole 3.4.

4.1 Výdaje na vybrané oblasti kultury ze státního rozpočtu

Výdaje na vybrané oblasti kultury (pododdíl 331 a 332 rozpočtové skladby) jsou ze státního rozpočtu uvolňovány zejména z rozpočtu **Ministerstva kultury**, které je pro tuto oblast ústředním orgánem státní správy, používá většinu paragrafů obou dotčených pododdílů. Na vybrané oblasti kultury jsou výdaje státního rozpočtu uvolňovány i z kapitol Kancelář prezidenta republiky, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury a Ústav pro studium totalitních režimů.

V rozpočtu kapitoly 301 **Kancelář prezidenta republiky** jsou výdaje rozpočtovány na pododdílu 332, paragraf 3325 Pražský hrad. Tento paragraf používá pouze kapitola 301 KPR. Prostředky jsou používány prostřednictvím státní příspěvkové organizace Správa Pražského hradu především na zajištění správy a provozu areálu Pražského hradu včetně zajištění údržby, obnovy, urbanistického a architektonického rozvoje areálu a restaurátorských prací.

(zdroj: Závěrečné účty Kanceláře prezidenta republiky)

V rozpočtu kapitoly 307 **Ministerstvo obrany** jsou dotčené výdaje rozpočtovány na pododdílu 331, paragraf 3319 Ostatní záležitosti kultury (transfery nestátním neziskovým organizacím v rámci dotačního programu Rozvoj vojenských tradic k rozvoji a upevnování hrdosti na vojenské tradice v ozbrojených silách a její prezentace na veřejnosti.), a pododdílu 332, paragraf 3326 Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí (péče o válečné hroby formou poskytování účelových dotací vlastníkům válečných hrobů v ČR a poskytování peněžních darů na péči o válečné hroby v zahraničí, kontinuální zabezpečení komplexního rozmnožování muzejní sbírky nákupem movitých věcí v ČR a zahraničí Koncepce sbírkotvorné činnosti Vojenského historického ústavu).

(zdroj: Závěrečné účty Ministerstva obrany)

V rozpočtu kapitoly 314 **Ministerstvo vnitra** jsou dotčené výdaje rozpočtovány pouze na pododdílu 331, paragraf 3315 Činnosti muzeí a galerií. Jedná se o výdaje na činnost Muzea Policie ČR, které spravuje sbírky z oblasti bezpečnostní problematiky a prezentuje historii, vývoj a činnost bezpečnostních složek od vzniku československého státu do současnosti.

(zdroj: Závěrečné účty Ministerstva vnitra)

V rozpočtu kapitoly 329 **Ministerstvo zemědělství** jsou dotčené výdaje rozpočtovány na pododdílu 331, zejména paragraf 3315 Činnosti muzeí a galerií, a pododdílu 332, paragraf 3329 Ostatní záležitosti ochrany památek a péče o kulturní dědictví. Prostředky jsou poskytovány formou příspěvku na provoz státním příspěvkovým organizacím MZe Národní zemědělské muzeum, které nabízí unikátní pohled na historii i současnost zemědělství, a Národní hřebčín Kladruby nad Labem, které primárně plní funkci chovatelského zařízení starokladrubského koně jako kulturní památky a zároveň je i muzeem se zaměřením na dokumentační, informační a popularizační činnost v oblasti chovu starokladrubského koně a vývoje krajiny.

(zdroj: Závěrečné účty Ministerstva zemědělství)

V rozpočtu kapitoly 333 **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** jsou dotčené výdaje rozpočtovány na pododdílu 331, paragraf 3314 Činnosti knihovnické a 3315 Činnosti muzeí a galerií. Prostředky jsou poskytovány formou příspěvku na provoz státním příspěvkovým organizacím MŠMT, Národnímu pedagogickému muzeu a knihovně J. A. Komenského v Praze, které je významným badatelským a dokumentačním centrem orientovaným na dějiny českého školství, pedagogiky a vzdělanosti v návaznosti na odkaz Jana Amose Komenského, a Národní technické knihovně, která poskytuje knihovnické a informační služby především vysokému školství, výzkumu a vývoji a současně plní funkce veřejně přístupné vědeckotechnické knihovny.

(zdroj: Závěrečné účty Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy)

V rozpočtu kapitoly 355 **Ústav pro studium totalitních režimů** jsou dotčené výdaje rozpočtovány na pododdílu 331, paragraf 3314 Činnosti knihovnické, jedná se o archiv.

(zdroj: Závěrečné účty Ústavu pro studium totalitních režimů)

Tabulka 1: Výdaje státního rozpočtu 2012–2016 na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

		rok	2012	2013	2014	2015	2016
kapitola		pododdíl	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
301	KPR	332	238 238	215 441	215 289	192 218	170 441
	celkem		238 238	215 441	215 289	192 218	170 441
307	MO	331	14 621	9 782	20 243	16 479	19 032
		332	12 347	8 752	12 271	18 163	10 345
	celkem		26 968	18 534	32 514	34 642	29 377
314	MV	331	13 293	13 018	12 948	13 777	14 127
	celkem		13 293	13 018	12 948	13 777	14 127
329	MZe	331	60 952	61 201	70 775	84 513	104 421
		332	522	774	796	452	354
	celkem		61 474	61 975	71 571	84 965	104 775
333	MŠMT	331	193 787	179 505	182 571	217 269	255 446
	celkem		193 787	179 505	182 571	217 269	255 446
334	MK	331	4 159 515	4 011 249	4 508 474	5 192 642	5 799 026
		332	2 166 130	2 285 891	2 130 946	1 935 862	1 767 989
	celkem		6 325 645	6 297 139	6 639 420	7 128 504	7 567 015
355	ÚSTR	331	0	0	0	0	40
	celkem		0	0	0	0	40
celkem pododdíl 331			4 442 169	4 274 755	4 795 011	5 524 679	6 192 093
celkem pododdíl 332			2 417 238	2 510 858	2 359 302	2 146 695	1 949 128
celkem státní rozpočet			6 859 406	6 785 613	7 154 313	7 671 373	8 141 221

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Tabulka 2: Výdaje státního rozpočtu 2017–2021 na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

		rok	2017	2018	2019	2020	2021
kapitola		pododdíl	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
301	KPR	332	222 318	232 038	279 040	489 408	430 925
	celkem		222 318	232 038	279 040	489 408	430 925
307	MO	331	20 295	20 846	19 915	18 446	13 597
		332	12 184	12 251	19 391	14 814	15 383
	celkem		32 479	33 097	39 306	33 260	28 980
314	MV	331	15 436	17 709	17 081	17 568	19 385
	celkem		15 436	17 709	17 081	17 568	19 385
329	MZe	331	279 432	160 001	241 372	240 681	153 769
		332	290	200	883	366	465
	celkem		279 722	160 201	242 256	241 047	154 234
333	MŠMT	331	201 679	212 210	216 014	237 952	220 649
	celkem		201 679	212 210	216 014	237 952	220 649
334	MK	331	6 037 919	7 612 558	8 477 232	8 687 831	9 388 648
		332	1 915 439	2 108 321	2 340 902	2 826 176	3 024 501
	celkem		7 953 359	9 720 879	10 818 134	11 514 007	12 413 149
355	ÚSTR	331	66	0	0	0	0
	celkem		66	0	0	0	0
celkem pododdíl 331			6 554 829	8 023 323	8 971 615	9 202 478	9 796 047
celkem pododdíl 332			2 150 231	2 352 810	2 640 216	3 330 765	3 471 274
celkem státní rozpočet			8 705 059	10 376 133	11 611 830	12 533 243	13 267 322

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Tabulka 3: Celkové výdaje státního rozpočtu na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

		rok	Celkem 2012–2021	% podíl na celkem SR (skutečnost)	% podíl pododdílu v rámci kapitoly (skutečnost)
kapitola		pododdíl	skutečnost		
301	KPR	332	2 685 355		100,00
	celkem		2 685 355	2,88	
307	MO	331	173 255		56,04
		332	135 901		43,96
	celkem		309 157	0,33	
314	MV	331	154 341		100,00
	celkem		154 341	0,17	
329	MZe	331	1 457 119		99,65
		332	5 102		0,35
	celkem		1 462 221	1,57	
333	MŠMT	331	2 117 082		100,00
	celkem		2 117 082	2,27	
334	MK	331	63 875 095		73,95
		332	22 502 156		26,05
	celkem		86 377 251	92,77	
355	ÚSTR	331	106		100,00
	celkem		106	0,0001	
celkem pododdíl 331			67 776 998		72,80
celkem pododdíl 332			25 328 515		27,20
celkem státní rozpočet			93 105 513		

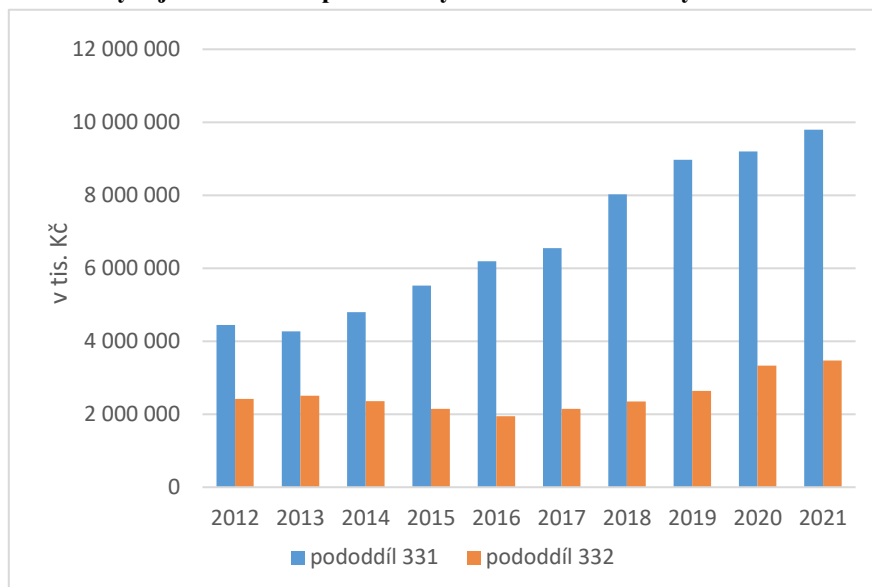
zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Z údajů v tabulkách výše je zřejmé, že ze státního rozpočtu je ve všech sledovaných letech nejvíce výdajů na vybrané oblasti poskytováno z kapitoly 334 Ministerstvo kultury, což je logické, neboť se jedná podle zákona č. 2/1969 Sb., kompetenční zákon, o ústřední orgán státní správy mimo jiné i pro umění, kulturně výchovnou činnost, kulturní statky a kulturní památky. Podíl těchto výdajů za celé sledované období představuje 92,77 % výdajů poskytnutých ze státního rozpočtu na vybrané oblasti kultury. Podíl výdajů na kulturu na celkových výdajích státního rozpočtu bude hodnocen v kapitole 4.6, kde budou vyhodnoceny výdaje za celý oddíl 33 Kultura, církve a sdělovací prostředky.

Ve sledovaných letech byla převážná část prostředků (72,80 %) poskytnuta na oblast kultury (pododdíl 331), tzn. na divadla, hudbu, film, knihovny, muzea, galerie, výstavy apod. Na ochranu památek a péče o ně zahrnující činnost památkových ústavů, hradů a zámků, obnovu kulturních památek, výkup předmětů kulturní hodnoty apod. (pododdíl 332) bylo poskytnuto 27,20 %.

Z následujícího grafu je patrné, že výdaje ze státního rozpočtu na dotčené oblasti ve všech sledovaných letech s výjimkou roku 2013, kdy došlo k mírnému poklesu, rostly. Nejvyšší nárůst výdajů byl v roce 2018, kdy došlo oproti roku 2017 k nárůstu o 1,67 mld. Kč. Druhý nejvyšší nárůst byl v roce 2019, nárůst oproti roku 2018 o 1,24 mld. Kč. Na nárůstu se více podílejí výdaje pododdílu 331 Kultura. 4

Graf 1: Výdaje státního rozpočtu na vybrané oblasti kultury

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

4.2 Výdaje na vybrané oblasti kultury z rozpočtu státních fondů

Vybrané oblasti kultury jsou podporovány i ze dvou státních fondů, a to ze Státního fondu kultury a Státního fondu kinematografie. Oba fondy používají z rozpočtové skladby výhradně pododdíl 331 Kultura. Z rozpočtu Státního fondu kultury jsou podporovány různé oblasti kultury. Fond hospodaří pouze se svými prostředky, nedostává dotace ze státního rozpočtu. Ze Státního fondu kinematografie je podporována výhradně filmová oblast v rámci dvou okruhů: podpora české kinematografie a filmové pobídky. Fond hospodaří se svými prostředky a mimo to dostává dotace ze státního rozpočtu, jednak na podporu české kinematografie a rovněž na filmové pobídky, jejichž jediným zdrojem financování je právě dotace ze státního rozpočtu.

Tabulka 4: Výdaje státních fondů 2012–2016 na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

rok		2012	2013	2014	2015	2016	
státní fond	pododdíl	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	
504	SFK	331	31 615	57 598	48 611	17 024	17 389
	celkem		31 615	57 598	48 611	17 024	17 389
505	SFKMG	331	232 208	249 676	756 524	534 438	1 098 901
	celkem		232 208	249 676	756 524	534 438	1 098 901
celkem pododdíl 331			263 823	307 274	805 135	551 462	1 116 290
celkem pododdíl 332			0	0	0	0	0
celkem státní fondy			263 823	307 274	805 135	551 462	1 116 290

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Tabulka 5: Výdaje státních fondů 2017–2021 na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

		rok	2017	2018	2019	2020	2021
státní fond		pododdíl	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
504	SFK	331	29 175	30 656	39 114	53 982	48 669
	celkem		29 175	30 656	39 114	53 982	48 669
505	SFKMG	331	1 231 056	811 354	1 648 713	1 602 594	1 303 495
	celkem		1 231 056	811 354	1 648 713	1 602 594	1 303 495
celkem pododdíl 331			1 260 231	842 010	1 687 827	1 656 576	1 352 164
celkem pododdíl 332			0	0	0	0	0
celkem státní fondy			1 260 231	842 010	1 687 827	1 656 576	1 352 164

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Tabulka 6: Celkové výdaje státních fondů na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

		rok	Celkem 2012–2021	% podíl na celkem SF (skutečnost)	% podíl pododdílu v rámci fondu (skutečnost)
státní fond		pododdíl	skutečnost		
504	SFK	331	236 008		100,00
	celkem		236 008	2,79	
505	SFKMG	331	8 230 551		100,00
	celkem		8 230 551	97,21	
celkem pododdíl 331			8 466 559		100,00
celkem pododdíl 332			0		
celkem státní fondy			8 466 559		

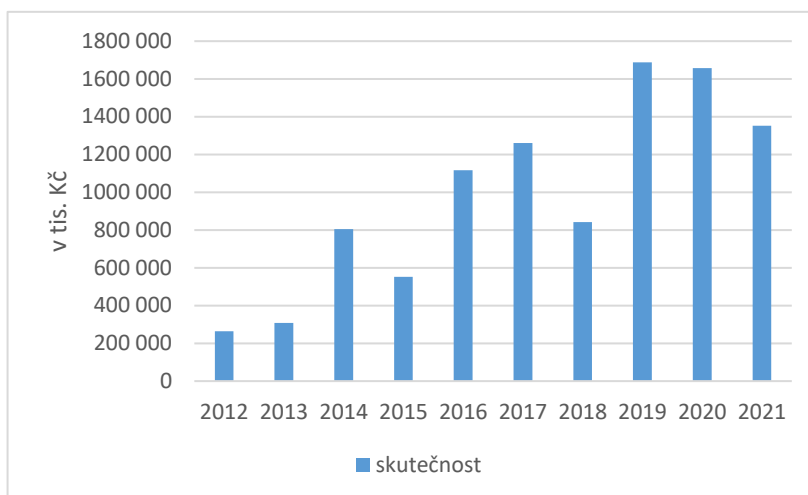
zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Z údajů v tabulkách výše je patrné, že Státní fond kultury hospodaří s rozpočtem v řádech nižších desítek milionů korun. Vzhledem k tomu, že poskytuje podporu na stejné oblasti jako Ministerstvo kultury a má malý omezený rozpočet, uvažovalo se o jeho zrušení.

Rozpočet Státního fondu kinematografie je především s ohledem na poskytování filmových pobídek každoročně ze státního rozpočtu posilován. Pro ilustraci, v roce 2013 bylo na filmové pobídky vyčleněno 500 mil. Kč, od roku 2014 byly filmové pobídky navýšeny na 800 mil. korun, aktuálně je v rozpočtu na rok 2023 vyčleněno 1,4 mld. Kč a shodně pro roky 2024 a 2025.

Stanovení podílu výdajů na vybrané oblasti kultury na celkových výdajích všech státních fondů výdajů je irelevantní, neboť například výdaje Státního fondu dopravní infrastruktury přesahují 100 mld. Kč, výdaje Státního zemědělského intervenčního fondu přesahují 40 mld. Kč.

Graf 2: Výdaje ze státních fondů na vybrané oblasti kultury

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

S ohledem na výši rozpočtů obou fondů je zřejmé, že podstatná část výdajů v oblasti kultury je poskytována ze Státního fondu kinematografie. Z grafu je patrné, že skutečné výdaje v sledovaných letech značně kolísají, což je dáno tím, že filmové pobídky jsou poskytovány ex-post, tzn., až po skončení projektu, který je obvykle víceletý. Prostředky jsou sice v daném roce v rámci schváleného rozpočtu alokovány na určitý projekt (stávají se podmíněným závazkem), poskytovány příjemcům jsou ale až v letech následujících, což u hospodaření státních fondů umožňují rozpočtová pravidla (§28, odst. 4, RP: „Zůstatky prostředků státního fondu se převádějí do následujícího rozpočtového roku.“), tzn., jsou čerpány nerovnoměrně.

4.3 Výdaje na vybrané oblasti kultury z rozpočtu krajů

V České republice je 14 krajů. Každý z těchto krajů má ve své působnosti kulturní rozvoj a rozvoj památkové péče, v přenesené působnosti pak úkoly v oblasti kulturních památek, proto jsou výdaje vykazovány u všech krajů, jak na pododdíle 331 Kultura, to znamená na divadla, hudbu, film, knihovny, muzea, galerie, výstavy apod., tak na pododdíle 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí. Kraje využívají ve většině případů téměř celou škálu paragrafů rozpočtové skladby těchto dvou pododdílů.

Specifické postavení má hlavní město Praha, které je zároveň krajem i obcí. Pro analýzu je zařazena pouze do této kapitoly, aby nebyly v celkových výdajích z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury uvedený v kapitole 4.5 zdvojeny, čímž by došlo ke zkreslení celkových výsledků.

Tabulka 7: Výdaje z rozpočtů krajů 2012–2016 na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

	rok	2012	2013	2014	2015	2016
kraj	pododdíl	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
Hlavní město Praha	331	1 236 873	1 137 868	1 319 337	1 277 923	1 294 296
	332	74 680	97 178	87 241	90 397	92 383
	celkem	1 311 553	1 235 047	1 406 578	1 368 320	1 386 679
Středočeský	331	834 914	861 649	806 669	1 272 353	934 858
	332	221 170	186 664	205 374	231 027	189 321
	celkem	1 056 083	1 048 314	1 012 043	1 503 379	1 124 178
Jihočeský	331	673 320	642 611	783 245	743 845	752 945
	332	159 158	146 078	253 979	428 668	142 455
	celkem	832 478	788 689	1 037 224	1 172 513	895 399
Plzeňský	331	957 055	1 138 071	1 520 428	1 113 536	833 192
	332	137 795	141 473	124 677	152 957	144 377
	celkem	1 094 850	1 279 545	1 645 105	1 266 492	977 569
Karlovarský	331	318 400	328 321	352 563	426 427	422 886
	332	107 438	160 652	190 677	109 803	115 644
	celkem	425 838	488 973	543 239	536 230	538 530
Ústecký	331	705 302	638 678	631 174	686 878	706 225
	332	187 514	142 680	199 927	190 199	274 344
	celkem	892 816	781 359	831 101	877 077	980 570
Liberecký	331	366 223	391 878	358 858	418 369	401 284
	332	41 194	53 235	72 486	69 500	66 556
	celkem	407 418	445 114	431 344	487 868	467 840
Královéhradecký	331	656 568	652 338	651 595	661 740	604 225
	332	116 938	99 049	124 373	115 873	126 958
	celkem	773 506	751 388	775 968	777 613	731 184
Pardubický	331	519 980	487 225	470 361	498 200	478 615
	332	256 085	206 130	184 132	176 387	163 914
	celkem	776 065	693 355	654 493	674 587	642 528
Vysočina	331	347 959	372 120	365 050	372 599	351 133
	332	163 969	181 845	122 380	99 221	113 174
	celkem	511 928	553 966	487 431	471 820	464 307
Jihomoravský	331	1 238 680	1 242 346	1 348 639	1 458 413	1 578 807
	332	266 216	196 581	157 781	193 219	178 068
	celkem	1 504 896	1 438 927	1 506 420	1 651 632	1 756 875
Olomoucký	331	673 592	671 763	655 038	779 748	704 819
	332	162 795	113 211	134 976	193 825	156 323
	celkem	836 387	784 974	790 014	973 573	861 141
Zlínský	331	894 322	1 176 896	573 650	582 018	610 787
	332	152 103	71 996	111 409	95 161	109 104
	celkem	1 046 424	1 248 891	685 058	677 178	719 890
Moravsko-slezský	331	1 169 548	1 133 459	1 238 373	1 251 976	1 263 556
	332	186 184	138 561	114 867	170 234	103 377
	celkem	1 355 732	1 272 020	1 353 240	1 422 210	1 366 933
celkem pododdíl 331		10 592 735	10 875 225	11 074 980	11 544 022	10 937 628
celkem pododdíl 332		2 233 239	1 935 335	2 084 280	2 316 470	1 975 997
celkem kraje		12 825 974	12 810 560	13 159 260	13 860 492	12 913 625

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

pozn.: červeně podbarveny vždy 3 kraje s nejvyššími výdaji v daném roce
modře podbarveny vždy 2 kraje s nejnižšími výdaji v daném roce

Tabulka 8: Výdaje z rozpočtů krajů 2017–2021 na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

	rok	2017	2018	2019	2020	2021
kraj	pododdíl	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
Hlavní město Praha	331	1 550 792	1 651 985	1 789 522	2 397 712	2 026 094
	332	145 605	159 682	225 902	266 983	226 084
	celkem	1 696 397	1 811 667	2 015 424	2 664 695	2 252 178
Středočeský	331	997 025	1 188 342	1 312 805	1 553 129	1 523 872
	332	173 893	283 047	296 590	290 552	257 200
	celkem	1 170 917	1 471 389	1 609 396	1 843 681	1 781 071
Jihočeský	331	832 988	988 648	1 307 394	1 506 088	1 128 441
	332	159 389	233 098	201 678	149 324	143 980
	celkem	992 377	1 221 746	1 509 072	1 655 411	1 272 421
Plzeňský	331	905 910	1 092 317	1 132 044	1 359 610	1 352 838
	332	172 681	200 832	209 626	201 752	168 520
	celkem	1 078 591	1 293 149	1 341 671	1 561 362	1 521 358
Karlovarský	331	385 850	434 544	472 162	513 139	559 542
	332	113 240	107 327	154 940	337 633	448 139
	celkem	499 090	541 871	627 103	850 772	1 007 681
Ústecký	331	808 172	1 012 387	1 043 159	1 052 766	940 554
	332	257 550	244 735	263 941	285 399	270 018
	celkem	1 065 722	1 257 123	1 307 101	1 338 165	1 210 572
Liberecký	331	448 187	582 881	733 708	661 965	607 248
	332	95 306	154 333	195 170	106 623	85 587
	celkem	543 493	737 214	928 877	768 588	692 834
Královéhradecký	331	634 579	782 694	803 940	948 424	983 698
	332	151 500	157 832	180 727	248 700	214 870
	celkem	786 079	940 526	984 667	1 197 123	1 198 568
Pardubický	331	560 219	681 917	751 462	797 445	806 162
	332	137 973	247 335	244 262	199 673	185 924
	celkem	698 192	929 253	995 724	997 118	992 086
Vysočina	331	413 588	472 948	612 134	615 950	525 685
	332	128 759	148 694	163 759	184 335	166 283
	celkem	542 348	621 642	775 893	800 285	691 968
Jihomoravský	331	1 884 020	2 884 442	2 314 576	2 209 643	2 282 021
	332	190 703	279 108	380 011	323 932	318 661
	celkem	2 074 722	3 163 550	2 694 588	2 533 575	2 600 682
Olomoucký	331	799 411	1 060 321	1 038 079	985 403	988 947
	332	136 164	160 962	180 175	108 632	108 363
	celkem	935 576	1 221 283	1 218 254	1 094 034	1 097 309
Zlínský	331	674 645	803 948	829 281	1 001 568	1 107 239
	332	97 645	161 602	82 226	109 700	83 978
	celkem	772 290	965 550	911 507	1 111 268	1 191 217
Moravsko-slezský	331	1 456 355	1 860 445	1 845 263	1 996 002	1 956 415
	332	144 637	277 279	303 399	327 333	378 517
	celkem	1 600 993	2 137 724	2 148 662	2 323 335	2 334 932
celkem pododdíl 331		12 351 742	15 497 817	15 985 530	17 598 841	16 788 758
celkem pododdíl 332		2 105 046	2 815 868	3 082 407	3 140 570	3 056 123
celkem kraje		14 456 787	18 313 685	19 067 938	20 739 411	19 844 880

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

pozn.: červeně podbarveny vždy 3 kraje s nejvyššími výdaji v daném roce
modře podbarveny vždy 2 kraje s nejnižšími výdaji v daném roce

Tabulka 9: Celkové výdaje z rozpočtů krajů na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

	rok	Celkem 2012–2021			celkové výdaje krajů 2012-2021	% podíl výdajů kraje na kulturu na celkových výdajích kraje (skutečnost)	počet obyvatel kraje	výdaje na 1 obyvatele kraje
kraj	pododdíl	skutečnost	% podíl na celkem kraje (skutečnost)	% podíl pododdílu v rámci kraje (skutečnost)	skutečnost			
Hlavní město Praha	331	15 682 403		91,45				
	332	1 466 136		8,55				
	celkem	17 148 538	10,85		809 868 280	2,12	1 301 432	13,177
Středočeský	331	11 285 614		82,86				
	332	2 334 838		17,14				
	celkem	13 620 453	8,62		336 738 289	4,04	1 415 463	9,623
Jihočeský	331	9 359 524		82,26				
	332	2 017 806		17,74				
	celkem	11 377 331	7,20		172 800 832	6,58	631 803	18,008
Plzeňský	331	11 405 001		87,33				
	332	1 654 689		12,67				
	celkem	13 059 690	8,27		178 902 124	7,30	581 436	22,467
Karlovarský	331	4 213 834		69,54				
	332	1 845 494		30,46				
	celkem	6 059 328	3,84		75 996 827	7,97	279 103	21,710
Ústecký	331	8 225 296		78,03				
	332	2 316 309		21,97				
	celkem	10 541 605	6,67		189 412 918	5,57	789 098	13,359
Liberecký	331	4 970 601		84,10				
	332	939 989		15,90				
	celkem	5 910 590	3,74		105 740 878	5,59	435 220	13,581
Králové hradecký	331	7 379 802		82,76				
	332	1 536 820		17,24				
	celkem	8 916 622	5,64		135 021 958	6,60	538 303	16,564
Pardubický	331	6 051 584		75,14				
	332	2 001 816		24,86				
	celkem	8 053 400	5,10		129 226 966	6,23	510 037	15,790
Vysočina	331	4 449 167		75,13				
	332	1 472 421		24,87				
	celkem	5 921 588	3,75		133 407 925	4,44	497 661	11,899
Jihomoravský	331	18 441 588		88,13				
	332	2 484 279		11,87				
	celkem	20 925 867	13,24		342 063 403	6,12	1 197 651	17,472
Olomoucký	331	8 357 119		85,17				
	332	1 455 427		14,83				
	celkem	9 812 546	6,21		157 090 952	6,25	619 788	15,832
Zlínský	331	8 254 352		88,48				
	332	1 074 922		11,52				
	celkem	9 329 274	5,90		134 681 076	6,93	564 331	16,532
Moravsko slezský	331	15 171 391		87,62				
	332	2 144 389		12,38				
	celkem	17 315 780	10,96		333 419 887	5,19	1 162 841	14,891
celkem pododdíl 331		133 247 277		84,34				
celkem pododdíl 332		24 745 335		15,66				
celkem kraje		157 992 612			3 234 372 314	4,88	10 524 167	15,012

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

pozn.: červeně podbarveny vždy 3 kraje s nejvyššími výdaji v daném roce

modře podbarveny vždy 2 kraje s nejnižšími výdaji v daném roce

zeleně podbarveny nejvyšší výdaje za pododdíl

Z údajů uvedených v tabulkách výše je zřejmé, že nejvíce prostředků na vybrané oblasti kultury poskytují v jednotlivých sledovaných letech převážně kraje Hl. m. Praha, Středočeský, Plzeňský, Jihomoravský a Moravskoslezský. Nejméně pak poskytují kraje Karlovarský, Liberecký a Vysočina. Více prostředků (84,30 %) vynakládají kraje na výdaje vykazované na pododdíl 331 Kultura, to znamená na divadla, hudbu, film, knihovny, muzea, galerie, výstavy apod.

Rozdíly mezi kraji se pohybují v řádech sta milionů korun, v některých letech přesahuje rozdíl mezi krajem, který vydal nejvíce, a krajem, který vydal nejméně, více než 1 mld. Kč, v roce 2020 dokonce téměř 2 mld. Kč.

Celkově ve sledovaném období nejvíce prostředků na vybrané oblasti kultury poskytl Jihomoravský kraj (20,93 mld. Kč, což představuje 13,24 % celkových výdajů krajů na vybrané oblasti kultury), na druhém místě pak Moravskoslezský kraj (17,32 mld. Kč - 10,96 %) a na třetím místě je kraj Hl. m. Praha (17,15 mld. Kč - 10,85 %). To je dáno tím, že se kultura soustřeďuje ve velkých městech (Brno, Ostrava, Praha). Naopak nejméně prostředků poskytl Liberecký kraj (5,91 mld. Kč - 3,74 %) a Kraj Vysočina (5,92 mld. Kč - 3,75 %).

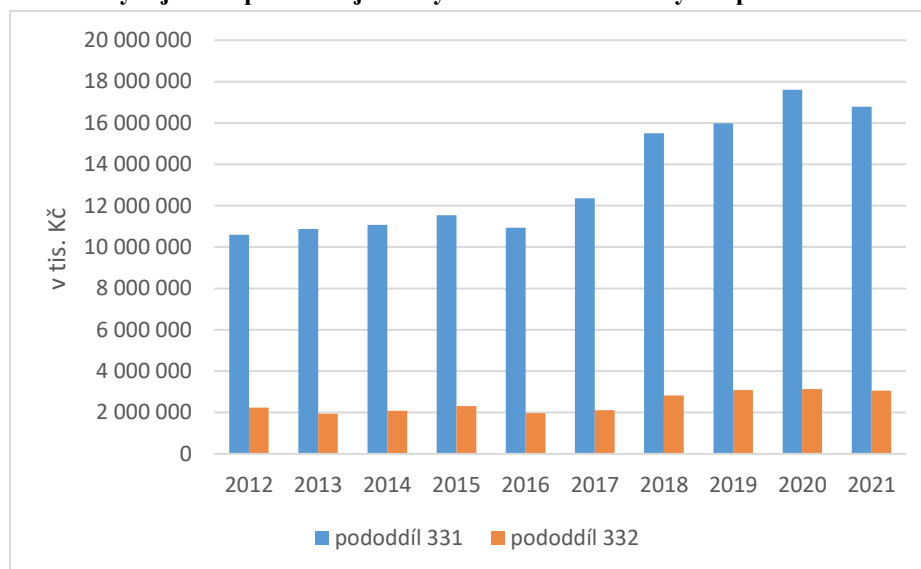
Z hlediska hodnocení poměru výdajů na oba pododdíly v jednotlivých krajích, vydává nejvíce na pododdíl 331 Kultura kraj Hl. m. Praha, a to 91,45 % výdajů na vybrané oblasti kultury. Naopak na pododdíl 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí jen 8,55 %. Naopak nejvíce na pododdíl 332 vydává Karlovarský kraj, a to 30,46 %, na pododdíl 331 pak 69,54 %.

Z hlediska porovnání procentního podílu výdajů kraje na vybrané oblasti kultury na celkových výdajích kraje poskytuje největší procento svých výdajů na vybrané oblasti kultury Karlovarský kraj (7,97 %), na druhém místě Plzeňský kraj (7,30 %) a na třetím místě Zlínský kraj (6,93 %). Naopak nejméně poskytuje kraj Hl. m. Praha (2,12 % svého rozpočtu) a Středočeský kraj (4,04 % svého rozpočtu).

Ve sledovaných letech vydaly kraje na vybrané oblasti kultury 157,99 mld. Kč, z toho na pododdíl 331 Kultura vydaly 133,25 mld. Kč, což představuje 84,34 % výdajů na vybrané oblasti kultury, a na pododdíl 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí vydaly 24,74 mld. Kč, což představuje 15,66 %.

Za sledované období bylo poskytnuto z krajských rozpočtů na vybrané oblasti kultury 4,88 % z celkových výdajů krajů.

Graf 3: Výdaje z rozpočtů krajů na vybrané oblasti kultury dle pododdílů

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Z grafu je v rozpočtech krajů zřejmá podstatná převaha výdajů na pododdíl 331. Dále je z grafu patrný mezi jednotlivými lety nárůst výdajů na vybrané oblasti kultury, pouze v letech 2016 a 2021 dochází k mírnému poklesu. Naopak k nejvyššímu nárůstu došlo u obou pododdílů v roce 2018, a to celkově o 3,86 mld. Kč.

V následující tabulce jsou propočítány koeficienty růstu, relativní tempo růstu a průměrné tempo růstu ve sledovaných letech. Ve většině letech je koeficient větší než jedna, což znamená nárůst výdajů oproti předchozímu období. Nejvyšší nárůst je mezi lety 2017 a 2018, kdy tempo růstu dosáhlo 26,68 %. Nejnižší tempo růstu (- 6,83 %) bylo mezi lety 2015 a 2016, kdy došlo k poklesu výdajů o téměř 1 mld. Kč. Průměrné tempo růstu výdajů krajů na vybrané oblasti kultury za celé sledované období dosáhlo 4,97 %.

Tabulka 10: Koeficienty růstu a tempo růstu výdajů krajů na vybrané oblasti kultury

rok	celkem výdaje krajů na vybrané oblasti kultury v tis. Kč	koeficient růstu k	meziroční tempo růstu δ (%)
2012	12 825 974	x	x
2013	12 810 560	0,999	-0,120
2014	13 159 260	1,027	2,722
2015	13 860 492	1,053	5,329
2016	12 913 625	0,932	-6,831
2017	14 456 787	1,119	11,950
2018	18 313 685	1,267	26,679
2019	19 067 938	1,041	4,119
2020	20 739 411	1,088	8,766
2021	19 844 880	0,957	-4,313
průměrné tempo růstu δ (%)			4,97

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Pro srovnání údajů jsou v následující tabulce propočteny bazický a řetězový index.

Tabulka 11: Bazický a řetězový index výdajů krajů na vybrané oblasti kultury

kraj	rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Hlavní město Praha	Bazický index	100,00	94,17	107,25	104,33	105,73	129,34	138,13	153,67	203,17	171,72
	Řetězový index	x	94,17	113,89	97,28	101,34	122,34	106,79	111,25	132,22	84,52
Středočeský	Bazický index	100,00	99,26	95,83	142,35	106,45	110,87	139,33	152,39	174,58	168,65
	Řetězový index	x	99,26	96,54	148,55	74,78	104,16	125,66	109,38	114,56	96,60
Jihočeský	Bazický index	100,00	94,74	124,59	140,85	107,56	119,21	146,76	181,27	198,85	152,85
	Řetězový index	x	94,74	131,51	113,04	76,37	110,83	123,11	123,52	109,70	76,86
Plzeňský	Bazický index	100,00	116,87	150,26	115,68	89,29	98,51	118,11	122,54	142,61	138,96
	Řetězový index	x	116,87	128,57	76,99	77,19	110,33	119,89	103,75	116,37	97,44
Karlovarský	Bazický index	100,00	114,83	127,57	125,92	126,46	117,20	127,25	147,26	199,79	236,63
	Řetězový index	x	114,83	111,10	98,71	100,43	92,68	108,57	115,73	135,67	118,44
Ústecký	Bazický index	100,00	87,52	93,09	98,24	109,83	119,37	140,80	146,40	149,88	135,59
	Řetězový index	x	87,52	106,37	105,53	111,80	108,68	117,96	103,98	102,38	90,47
Liberecký	Bazický index	100,00	109,25	105,87	119,75	114,83	133,40	180,95	227,99	188,65	170,06
	Řetězový index	x	109,25	96,91	113,10	95,89	116,17	135,64	126,00	82,74	90,14
Královéhradecký	Bazický index	100,00	97,14	100,32	100,53	94,53	101,63	121,59	127,30	154,77	154,95
	Řetězový index	x	97,14	103,27	100,21	94,03	107,51	119,65	104,69	121,58	100,12
Pardubický	Bazický index	100,00	89,34	84,33	86,92	82,79	89,97	119,74	128,30	128,48	127,84
	Řetězový index	x	89,34	94,40	103,07	95,25	108,66	133,09	107,15	100,14	99,50
Vysočina	Bazický index	100,00	108,21	95,21	92,17	90,70	105,94	121,43	151,56	156,33	135,17
	Řetězový index	x	108,21	87,99	96,80	98,41	116,81	114,62	124,81	103,14	86,47
Jihomoravský	Bazický index	100,00	95,62	100,10	109,75	116,74	137,86	210,22	179,05	168,36	172,81
	Řetězový index	x	95,62	104,69	109,64	106,37	118,09	152,48	85,18	94,02	102,65
Olomoucký	Bazický index	100,00	93,85	94,46	116,40	102,96	111,86	146,02	145,66	130,80	131,20
	Řetězový index	x	93,85	100,64	123,23	88,45	108,64	130,54	99,75	89,80	100,30
Zlínský	Bazický index	100,00	119,35	65,47	64,71	68,80	73,80	92,27	87,11	106,20	113,84
	Řetězový index	x	119,35	54,85	98,85	106,31	107,28	125,02	94,40	121,92	107,19
Moravsko-slezský	Bazický index	100,00	93,83	99,82	104,90	100,83	118,09	157,68	158,49	171,37	172,23
	Řetězový index	x	93,83	106,39	105,10	96,11	117,12	133,52	100,51	108,13	100,50
kraje celkem	Bazický index	100,00	99,88	102,60	108,07	100,68	112,71	142,79	148,67	161,70	154,72
	Řetězový index	x	99,88	102,72	105,33	93,17	111,95	126,68	104,12	108,77	95,69

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP, maxima a minima ohraničena silnou čarou

pozn.: červeně podbarveny údaje s nejvyšším bazickým indexem

žlutě podbarveny údaje s nejvyšším řetězovým indexem

modře podbarveny údaje s nejnižším bazickým indexem

zeleně podbarveny údaje s nejnižším řetězovým indexem

Nejvyšší hodnota bazického indexu (236,63) ve sledovaném období je vykázána u výdajů Karlovarského kraje v roce 2021, tzn., že v porovnání s rokem 2012 došlo k nárůstu výdajů na vybrané oblasti kultury o 136,63 %. Naopak nejnižší hodnota bazického indexu (64,71) je vykázána u výdajů Zlínského kraje v roce 2015, kdy oproti roku 2012 výdaje klesly o 35,29 %.

Nejvyšší hodnota řetězového indexu (152,48) ve sledovaném období, pomocí něhož jsou sledovány meziroční rozdíly, je vykázána u Jihomoravského kraje v roce 2018, kdy oproti předchozímu roku výdaje stouply o 52,48 %, což v absolutní hodnotě představuje nárůst o 1,09 mld. Kč. Naopak nejnižší hodnota řetězového indexu (54,85) je vykázána u výdajů Zlínského kraje v roce 2014, kdy oproti roku 2013 klesly o 45,15 %.

Pokud porovnááme celkové výdaje na vybrané oblasti kultury z rozpočtu krajů, nejvyšší hodnota bazického indexu (161,70) byla dosažena v roce 2020, tzn., že oproti roku 2012 došlo v roce 2020 k nárůstu výdajů o 61,70 %, tj. 7,91 mld. Kč. Nejnižší hodnota bazického indexu (99,88) je vykázána v roce 2013, který je jediným rokem sledovaného období, ve kterém došlo oproti roku 2012 k nepatrnému poklesu výdajů, a to o 0,12 %, což představuje pokles pouze o 15,41 mil. Kč.

Při meziročním srovnání celkových výdajů na vybrané oblasti kultury pomocí řetězového indexu, došlo k nejvyššímu nárůstu výdajů mezi lety 2017 a 2018, a to o 26,68 %, což představuje nárůst o 3,85 mld. Kč, k nejvyššímu poklesu pak mezi lety 2015 a 2016, a to o 6,83 % (o 1,05 mld. Kč).

4.4 Výdaje na vybrané oblasti kultury z rozpočtu obcí

V České republice je 6254 obcí. Nejvíce obcí se nachází ve Středočeském kraji (1144 obcí), nejméně pak v Karlovarském kraji (133 obcí). Celkový kulturní rozvoj obce náleží do její samostatné působnosti.

Vzhledem k vysokému počtu obcí byly údaje za obce sloučeny pro potřeby analýzy do jednotlivých krajů. Výdaje jsou vykazovány jak na pododdíle 331 Kultura, tak na pododdíle 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí. Obcemi jsou využívány paragrafy podle druhu činnosti v oblasti kultury. Města samozřejmě využívají větší škálu paragrafů (zajišťují širší škálu kulturních činností), obce obvykle využívají jen některé paragrafy, podle toho, na jaké oblasti kultury se zaměřují.

Specifické postavení má hlavní město Praha, které je zároveň krajem i obcí. Pro analýzu byla zařazena pouze do kapitoly 4.3, aby nebyly v celkových výsledcích uvedených v kapitole 4.5 zdvojeny, čímž by došlo k jejich zkreslení.

Tabulka 12: Výdaje z rozpočtů obcí 2012–2016 na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

	rok	2012	2013	2014	2015	2016
souhrn za obce v kraji	pododdíl	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
Středočeský	331	490 287	609 950	553 401	753 808	570 104
	332	157 417	154 682	184 868	211 638	161 670
	celkem	647 704	764 632	738 269	965 446	731 774
Jihočeský	331	430 269	413 826	535 894	477 101	490 129
	332	135 916	124 647	233 826	408 153	122 760
	celkem	566 185	538 473	769 720	885 254	612 888
Plzeňský	331	646 634	865 759	1 285 966	826 062	537 961
	332	124 492	133 219	119 985	144 008	126 534
	celkem	771 126	998 978	1 405 951	970 070	664 495
Karlovarský	331	216 316	224 670	223 857	273 266	235 202
	332	89 880	148 246	180 175	96 869	101 423
	celkem	306 196	372 917	404 032	370 135	336 625
Ústecký	331	493 642	422 985	442 003	489 161	474 851
	332	168 953	120 268	179 866	169 918	255 642
	celkem	662 595	543 252	621 869	659 079	730 493
Liberecký	331	238 407	236 119	244 446	286 484	273 338
	332	33 400	47 114	53 391	49 377	49 717
	celkem	271 807	283 233	297 837	335 861	323 055
Královéhradecký	331	491 897	462 164	413 051	405 491	396 797
	332	93 371	90 337	116 867	106 847	116 691
	celkem	585 268	552 501	529 917	512 338	513 488
Pardubický	331	381 073	330 179	338 610	358 258	356 803
	332	244 982	196 751	174 437	153 087	139 506
	celkem	626 055	526 930	513 047	511 344	496 309
Vysočina	331	212 323	211 200	202 340	205 784	189 830
	332	119 169	86 111	99 808	83 331	93 291
	celkem	331 492	297 311	302 148	289 115	283 122
Jihomoravský	331	1 082 925	1 093 412	1 182 966	1 199 180	1 328 757
	332	232 789	170 752	114 022	152 537	125 486
	celkem	1 315 714	1 264 163	1 296 989	1 351 717	1 454 243
Olomoucký	331	428 640	460 554	461 189	545 048	463 614
	332	130 801	103 214	124 045	182 183	139 444
	celkem	559 441	563 768	585 234	727 231	603 058
Zlínský	331	420 370	393 250	386 960	381 507	406 612
	332	131 679	63 272	106 106	89 318	99 070
	celkem	552 049	456 521	493 066	470 826	505 682
Moravsko-slezský	331	941 218	862 306	1 003 219	1 014 254	988 209
	332	177 782	129 066	106 821	111 359	91 870
	celkem	1 119 000	991 372	1 110 040	1 125 612	1 080 079
celkem pododdíl 331		6 473 999	6 586 373	7 273 902	7 215 403	6 712 208
celkem pododdíl 332		1 840 632	1 567 677	1 794 217	1 958 625	1 623 104
celkem obce		8 314 631	8 154 051	9 068 118	9 174 027	8 335 312

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

pozn.: červeně podbarveny vždy 3 kraje s nejvyššími výdaji obcí v daném roce
modře podbarveny vždy 2 kraje s nejnižšími výdaji obcí v daném roce

Tabulka 13: Výdaje z rozpočtů obcí 2017–2021 na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

	rok	2017	2018	2019	2020	2021
souhrn za obce v kraji	pododdíl	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
Středočeský	331	628 754	741 642	803 319	804 554	893 816
	332	146 686	240 852	232 673	214 243	185 928
	celkem	775 441	982 494	1 035 992	1 018 797	1 079 744
Jihočeský	331	512 621	606 318	692 798	644 466	644 498
	332	143 120	217 840	185 471	135 428	132 301
	celkem	655 741	824 157	878 269	779 895	776 800
Plzeňský	331	585 308	663 515	676 353	764 391	702 294
	332	137 546	155 693	176 676	165 435	140 131
	celkem	722 854	819 208	853 029	929 826	842 425
Karlovarský	331	245 972	277 534	289 818	278 096	313 553
	332	96 308	91 453	132 514	166 816	165 077
	celkem	342 280	368 987	422 332	444 912	478 630
Ústecký	331	532 784	603 445	638 946	625 603	611 411
	332	205 492	205 963	238 660	244 137	238 550
	celkem	738 276	809 408	877 606	869 739	849 960
Liberecký	331	308 492	398 004	468 060	381 728	410 119
	332	82 298	135 858	173 255	86 892	72 771
	celkem	390 790	533 862	641 315	468 620	482 890
Královéhradecký	331	440 687	544 057	526 906	489 554	539 659
	332	138 185	143 322	145 598	194 258	180 087
	celkem	578 872	687 379	672 503	683 812	719 746
Pardubický	331	419 958	436 897	471 185	481 786	484 519
	332	112 732	222 122	185 471	156 818	155 712
	celkem	532 690	659 019	656 656	638 604	640 231
Vysočina	331	234 699	262 603	296 831	291 310	275 929
	332	99 469	97 577	109 989	164 334	140 936
	celkem	334 169	360 180	406 820	455 644	416 865
Jihomoravský	331	1 617 484	2 543 867	1 952 905	1 920 200	1 986 880
	332	154 758	242 872	335 137	296 134	288 519
	celkem	1 772 242	2 786 739	2 288 042	2 216 334	2 275 399
Olomoucký	331	523 731	620 025	621 993	597 359	610 521
	332	122 035	152 813	167 376	97 152	100 626
	celkem	645 766	772 838	789 369	694 511	711 147
Zlínský	331	446 700	516 675	527 395	510 716	566 316
	332	92 032	152 381	69 554	95 103	76 125
	celkem	538 732	669 056	596 949	605 819	642 442
Moravsko-slezský	331	1 133 039	1 499 927	1 366 615	1 390 773	1 494 166
	332	122 640	211 954	179 806	209 403	281 492
	celkem	1 255 678	1 711 881	1 546 421	1 600 176	1 775 658
	celkem pododdíl 331	7 630 228	9 714 508	9 333 122	9 180 538	9 533 682
	celkem pododdíl 332	1 653 302	2 270 702	2 332 181	2 226 152	2 158 255
	celkem obce	9 283 530	11 985 210	11 665 303	11 406 691	11 691 937

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

pozn.: červeně podbarveny vždy 3 kraje s nejvyššími výdaji obcí v daném roce
modře podbarveny vždy 2 kraje s nejnižšími výdaji obcí v daném roce

Tabulka 14: Celkové výdaje z rozpočtů obcí na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

	rok	Celkem 2012–2021	% podíl na celkem kraje (skutečnost)	% podíl pododdílu v rámci kraje (skutečnost)	celkové výdaje obcí 2012-2021	% podíl výdajů obcí na kulturu na celkových výdajích obcí v rámci kraje
souhrn za obce v kraji	pododdíl	skutečnost			skutečnost	
Středočeský	331	6 849 636		78,37		
	332	1 890 657		21,63		
	celkem	8 740 293	8,82		299 864 954	2,91
Jihočeský	331	5 447 918		74,76		
	332	1 839 464		25,24		
	celkem	7 287 381	7,36		166 377 912	4,38
Plzeňský	331	7 554 244		84,14		
	332	1 423 719		15,86		
	celkem	8 977 963	9,06		141 889 737	6,33
Karlovarský	331	2 578 284		67,02		
	332	1 268 761		32,98		
	celkem	3 847 045	3,88		76 377 165	5,04
Ústecký	331	5 334 830		72,46		
	332	2 027 448		27,54		
	celkem	7 362 278	7,43		192 046 986	3,83
Liberecký	331	3 245 197		80,54		
	332	784 072		19,46		
	celkem	4 029 268	4,07		102 571 318	3,93
Králové hradecký	331	4 710 262		78,04		
	332	1 325 564		21,96		
	celkem	6 035 825	6,09		141 235 937	4,27
Pardubický	331	4 059 267		69,98		
	332	1 741 618		30,02		
	celkem	5 800 884	5,85		125 272 372	4,63
Vysočina	331	2 382 850		68,53		
	332	1 094 015		31,47		
	celkem	3 476 866	3,51		139 691 120	2,49
Jihomoravský	331	15 908 577		88,28		
	332	2 113 005		11,72		
	celkem	18 021 582	18,19		247 633 671	7,28
Olomoucký	331	5 332 675		80,16		
	332	1 319 690		19,84		
	celkem	6 652 364	6,71		155 608 535	4,28
Zlínský	331	4 556 501		82,38		
	332	974 641		17,62		
	celkem	5 531 141	5,58		128 512 485	4,30
Moravsko slezský	331	11 693 726		87,82		
	332	1 622 193		12,18		
	celkem	13 315 919	13,44		255 016 064	5,22
celkem pododdíl 331		79 653 964		80,39		
celkem pododdíl 332		19 424 846		19,61		
celkem obce		99 078 811			2 172 098 257	4,56

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

*pozn.: červeně podbarveny vždy 3 kraje s nejvyššími výdaji obcí v daném roce
modře podbarveny vždy 2 kraje s nejnižšími výdaji obcí v daném roce
zeleně podbarveny nejvyšší výdaje za pododdíl*

Z údajů uvedených v tabulkách výše je zřejmé, že nejvíce prostředků na vybrané oblasti kultury poskytují v jednotlivých sledovaných letech převážně obce Jihomoravského, Moravskoslezského, Středočeského a Plzeňského kraje. Nejméně pak poskytují obce v krajích Karlovarském, Libereckém a Vysočina.

Rozdíly mezi výdaji obcí v krajích se pohybují v řádech sta milionů korun, v některých letech přesahuje rozdíl, více než 1 mld. Kč. V roce 2018 dokonce 2,42 mld. Kč (obce Jihomoravského kraje, který má na svém území 672 obcí, poskytly na vybrané oblasti kultury 2,78 mld. Kč, kdežto obce kraje Vysočina, který má na svém území 704 obcí, pouze 0,36 mld. Kč). Je však třeba vzít v úvahu, že se v Jihomoravském kraji nachází město Brno, jakožto druhé největší město ČR.

Celkově ve sledovaném období nejvíce prostředků na vybrané oblasti kultury poskytly obce Jihomoravského kraje (18,02 mld. Kč, což představuje 18,19 % z celkových výdajů obcí na vybrané oblasti kultury), na druhém místě pak obce Moravskoslezského kraje (13,32 mld. Kč - 13,44 %) a na třetím místě obce Plzeňského kraje (8,98 mld. Kč - 9,06 %). To je dáno tím, že se kultura soustřeďuje ve velkých městech (Brno, Ostrava, Plzeň). Naopak nejméně prostředků poskytly obce Kraje Vysočina (3,48 mld. Kč - 3,51 %) a obce Libereckého kraje (4,03 mld. Kč - 4,07 %).

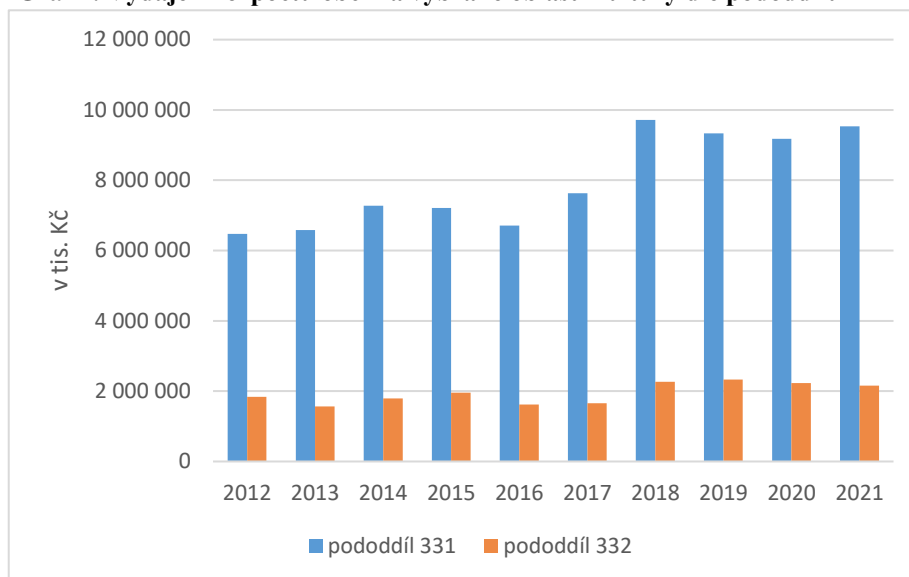
Z hlediska hodnocení poměru výdajů na oba pododdíly v obcích v jednotlivých krajích, vydávají nejvíce na pododdíl 331 Kultura obce Jihomoravského kraje, a to 88,28 % výdajů na vybrané oblasti kultury. Naopak na pododdíl 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí jen 11,72 %. Naopak největší podíl výdajů na pododdíl 332 vydávají obce Karlovarského kraje, a to 32,98 %.

Z hlediska porovnání procentního podílu výdajů obcí na vybrané oblasti kultury na celkových výdajích obcí poskytují největší procento svých výdajů na vybrané oblasti kultury obce Jihomoravského kraje (7,28 %), na druhém místě obce Plzeňského kraje (6,33 %) a na třetím místě obce Moravskoslezského kraje (5,22 %). Naopak nejméně poskytují obce Kraje Vysočina (2,49 % svého rozpočtu) a obce Středočeského kraje (2,91 % svého rozpočtu).

Ve sledovaných letech vydaly obce na vybrané oblasti kultury 99,08 mld. Kč, z toho na pododdíl 331 Kultura vydaly 79,65 mld. Kč, což představuje 80,39 % výdajů na vybrané oblasti kultury, a na pododdíl 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí vydaly 19,43 mld. Kč, což představuje 19,61 %.

Za sledované období bylo poskytnuto z rozpočtu obcí na vybrané oblasti kultury 4,56 % z celkových výdajů obcí.

Graf 4: Výdaje z rozpočtů obcí na vybrané oblasti kultury dle pododdílů

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Z grafu je v rozpočtech obcí zřejmá podstatná převaha výdajů na pododdíl 331, stejně jako u ostatních veřejných rozpočtů. Dále je z grafu patrné kolísání výše výdajů obcí na vybrané oblasti kultury mezi jednotlivými lety, k podstatnému nárůstu došlo u obou pododdílů v roce 2018, celkově o 2,7 mld. Kč.

Nejvyšší hodnota bazického indexu (235,95) ve sledovaném období je vykázána u výdajů obcí v Libereckém kraji v roce 2019, tzn., že v porovnání s rokem 2012 došlo k nárůstu výdajů na vybrané oblasti kultury o 135,95 %. Naopak nejnižší hodnota bazického indexu (79,28) je vykázána u výdajů obcí Pardubického kraje v roce 2016, kdy oproti roku 2012 výdaje klesly o 21,72 %.

Nejvyšší hodnota řetězového indexu (157,24) ve sledovaném období, pomocí něhož jsou sledovány meziroční rozdíly, je vykázána u obcí Jihomoravského kraje v roce 2018, kdy oproti předchozímu roku výdaje stouply o 57,24 %, což v absolutní hodnotě představuje nárůst o 1,02 mld. Kč. Naopak nejnižší hodnota řetězového indexu (68,50) je vykázána u výdajů obcí Plzeňského kraje v roce 2016, kdy oproti roku 2015 klesly výdaje o 31,50 %.

Pokud porovnááme celkové výdaje na vybrané oblasti kultury z rozpočtu obcí, nejvyšší hodnota bazického indexu (144,15) byla dosažena v roce 2018, tzn., že oproti roku 2012 došlo v roce 2018 k nárůstu výdajů o 44,15 %, tj. 3,68 mld. Kč. Nejnižší hodnota bazického indexu (98,07) je vykázána v roce 2013, který je jediným rokem sledovaného období, ve kterém došlo oproti roku 2012 k nepatrnému poklesu výdajů, a to o 1,93 %, což představuje pokles pouze o 160 mil. Kč.

Při meziročním srovnání celkových výdajů na vybrané oblasti kultury pomocí řetězového indexu, došlo mezi lety 2016 a 2017 k nejvyššímu nárůstu výdajů 11,38 %, což představuje nárůst o 0,95 mld. Kč, k nejvyššímu poklesu (o 2,67 %) došlo mezi lety 2018 a 2019, a to o 0,32 mld. Kč.

Tabulka 15: Bazický a řetězový index výdajů obcí na vybrané oblasti kultury

	rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Středočeský	Bazický index	100,00	118,05	113,98	149,06	112,98	119,72	151,69	159,95	157,29	166,70
	Řetězový index	x	118,05	96,55	130,77	75,80	105,97	126,70	105,45	98,34	105,98
Jihočeský	Bazický index	100,00	95,11	135,95	156,35	108,25	115,82	145,56	155,12	137,75	137,20
	Řetězový index	x	95,11	142,95	115,01	69,23	106,99	125,68	106,57	88,80	99,60
Plzeňský	Bazický index	100,00	129,55	182,32	125,80	86,17	93,74	106,24	110,62	120,58	109,25
	Řetězový index	x	129,55	140,74	69,00	68,50	108,78	113,33	104,13	109,00	90,60
Karlovarský	Bazický index	100,00	121,79	131,95	120,88	109,94	111,78	120,51	137,93	145,30	156,32
	Řetězový index	x	121,79	108,34	91,61	90,95	101,68	107,80	114,46	105,35	107,58
Ústecký	Bazický index	100,00	81,99	93,85	99,47	110,25	111,42	122,16	132,45	131,26	128,28
	Řetězový index	x	81,99	114,47	105,98	110,84	101,07	109,63	108,43	99,10	97,73
Liberecký	Bazický index	100,00	104,20	109,58	123,57	118,85	143,77	196,41	235,95	172,41	177,66
	Řetězový index	x	104,20	105,16	112,77	96,19	120,97	136,61	120,13	73,07	103,05
Královéhradecký	Bazický index	100,00	94,40	90,54	87,54	87,74	98,91	117,45	114,91	116,84	122,98
	Řetězový index	x	94,40	95,91	96,68	100,22	112,73	118,74	97,84	101,68	105,25
Pardubický	Bazický index	100,00	84,17	81,95	81,68	79,28	85,09	105,27	104,89	102,00	102,26
	Řetězový index	x	84,17	97,37	99,67	97,06	107,33	123,72	99,64	97,25	100,25
Vysočina	Bazický index	100,00	89,69	91,15	87,22	85,41	100,81	108,65	122,72	137,45	125,75
	Řetězový index	x	89,69	101,63	95,69	97,93	118,03	107,78	112,95	112,00	91,49
Jihomoravský	Bazický index	100,00	96,08	98,58	102,74	110,53	134,70	211,80	173,90	168,45	172,94
	Řetězový index	x	96,08	102,60	104,22	107,58	121,87	157,24	82,10	96,87	102,66
Olomoucký	Bazický index	100,00	100,77	104,61	129,99	107,80	115,43	138,14	141,10	124,14	127,12
	Řetězový index	x	100,77	103,81	124,26	82,93	107,08	119,68	102,14	87,98	102,40
Zlínský	Bazický index	100,00	82,70	89,32	85,29	91,60	97,59	121,20	108,13	109,74	116,37
	Řetězový index	x	82,70	108,00	95,49	107,40	106,54	124,19	89,22	101,49	106,05
Moravsko-slezský	Bazický index	100,00	88,59	99,20	100,59	96,52	112,21	152,98	138,20	143,00	158,68
	Řetězový index	x	88,59	111,97	101,40	95,95	116,26	136,33	90,33	103,48	110,97
obce celkem	Bazický index	100,00	98,07	109,06	110,34	100,25	111,65	144,15	140,30	137,19	140,62
	Řetězový index	x	98,07	111,21	101,17	90,86	111,38	129,10	97,33	97,78	102,50

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP, maxima a minima ohraničena silnou čarou

pozn.: červeně podbarveny údaje s nejvyšším bazickým indexem

žlutě podbarveny údaje s nejvyšším řetězovým indexem

modře podbarveny údaje s nejnižším bazickým indexem

zeleně podbarveny údaje s nejnižším řetězovým indexem

4.5 Celkové výdaje na vybrané oblasti kultury z veřejných rozpočtů

V této kapitole jsou shrnuty výdaje na vybrané oblasti kultury z veřejných rozpočtů uvedených v kapitolách 4.1 až 4.4 (státní rozpočet, státní fondy a rozpočty územních samosprávních celků).

Tabulka 16: Celkové výdaje z veřejných rozpočtů 2012–2016 na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

		rok	2012	2013	2014	2015	2016
veřejné rozpočty	pododdíl		skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
státní rozpočet	331		4 442 169	4 274 755	4 795 011	5 524 679	6 192 093
	332		2 417 238	2 510 858	2 359 302	2 146 695	1 949 128
	celkem		6 859 406	6 785 613	7 154 313	7 671 373	8 141 221
státní fondy	331		263 823	307 274	805 135	551 462	1 116 290
	332		0	0	0	0	0
	celkem		263 823	307 274	805 135	551 462	1 116 290
kraje	331		10 592 735	10 875 225	11 074 980	11 544 022	10 937 628
	332		2 233 239	1 935 335	2 084 280	2 316 470	1 975 997
	celkem		12 825 974	12 810 560	13 159 260	13 860 492	12 913 625
obce	331		6 473 999	6 586 373	7 273 902	7 215 403	6 712 208
	332		1 840 632	1 567 677	1 794 217	1 958 625	1 623 104
	celkem		8 314 631	8 154 051	9 068 118	9 174 027	8 335 312
celkem pododdíl 331			21 772 726	22 043 627	23 949 027	24 835 565	24 958 218
celkem pododdíl 332			6 491 109	6 013 871	6 237 798	6 421 789	5 548 230
celkem veřejné rozpočty			28 263 835	28 057 498	30 186 826	31 257 354	30 506 448

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Tabulka 17: Celkové výdaje z veřejných rozpočtů 2017–2021 na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

		rok	2017	2018	2019	2020	2021
veřejné rozpočty	pododdíl		skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
státní rozpočet	331		6 554 829	8 023 323	8 971 615	9 202 478	9 796 047
	332		2 150 231	2 352 810	2 640 216	3 330 765	3 471 274
	celkem		8 705 059	10 376 133	11 611 830	12 533 243	13 267 322
státní fondy	331		1 260 231	842 010	1 687 827	1 656 576	1 352 164
	332		0	0	0	0	0
	celkem		1 260 231	842 010	1 687 827	1 656 576	1 352 164
kraje	331		12 351 742	15 497 817	15 985 530	17 598 841	16 788 758
	332		2 105 046	2 815 868	3 082 407	3 140 570	3 056 123
	celkem		14 456 787	18 313 685	19 067 938	20 739 411	19 844 880
obce	331		7 630 228	9 714 508	9 333 122	9 180 538	9 533 682
	332		1 653 302	2 270 702	2 332 181	2 226 152	2 158 255
	celkem		9 283 530	11 985 210	11 665 303	11 406 691	11 691 937
celkem pododdíl 331			27 797 029	34 077 658	35 978 095	37 638 433	37 470 651
celkem pododdíl 332			5 908 578	7 439 379	8 054 804	8 697 487	8 685 652
celkem veřejné rozpočty			33 705 607	41 517 038	44 032 898	46 335 920	46 156 303

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

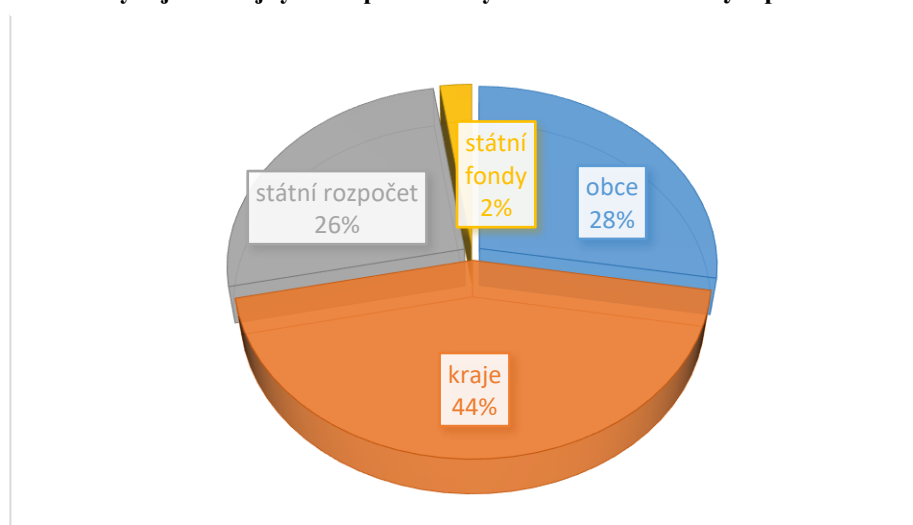
Tabulka 18: Celkové výdaje z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury v tis. Kč

		rok	Celkem 2012–2021	% podíl na celkem VR (skutečnost)	% podíl pododdílu v rámci VR (skutečnost)
veřejné rozpočty		pododdíl	skutečnost		
státní rozpočet		331	67 776 998		72,80
		332	25 328 515		27,20
celkem			93 105 513	25,96	
státní fondy		331	8 466 559		100,00
		332	0		0,00
celkem			8 466 559	2,36	
kraje		331	133 247 277		84,34
		332	24 745 335		15,66
celkem			157 992 612	44,05	
obce		331	79 653 964		80,39
		332	19 424 846		19,61
celkem			99 078 811	27,63	
celkem pododdíl 331			289 144 798		80,62
celkem pododdíl 332			69 498 696		19,38
celkem veřejné rozpočty			358 643 494		

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

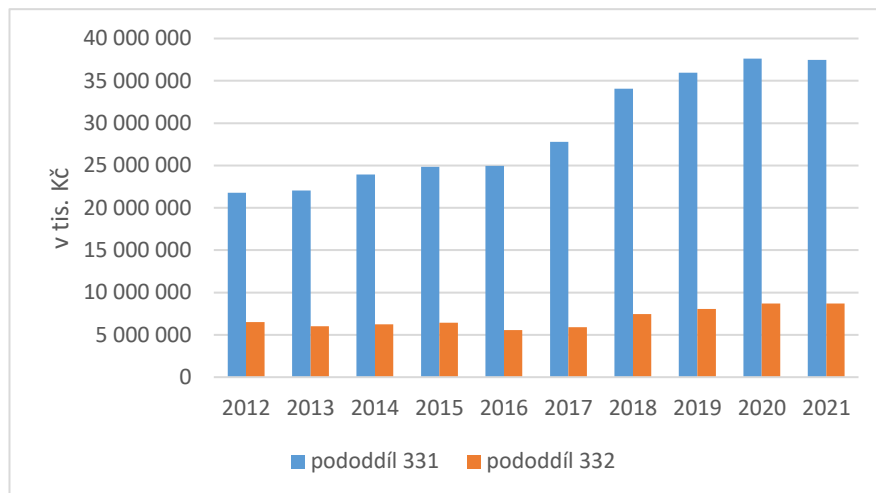
Z údajů uvedených v tabulkách výše je patrné, že nejvíce prostředků za sledované období vydaly na vybrané oblasti kultury ze svých rozpočtů kraje (157,99 mld. Kč), a to 44,05 % z celkových výdajů veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury. Na druhém místě jsou obce (99,08 mld. Kč), což představuje 27,63 % z celkových výdajů veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury. Téměř srovnatelné jsou výdaje státního rozpočtu (93,11 mld. Kč), což představuje 25,96 %. Částka vydaná státními fondy je v porovnání s ostatními veřejnými rozpočty velice nízká (8,47 mld. Kč), a to jen 2,36 % z celkových výdajů veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury, pro oblast kultury však představuje podstatný objem prostředků. Procentní podíly jsou patrné z následujícího grafu.

Graf 5: Výdaje z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury – podíl

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Graf 6: Výdaje z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury

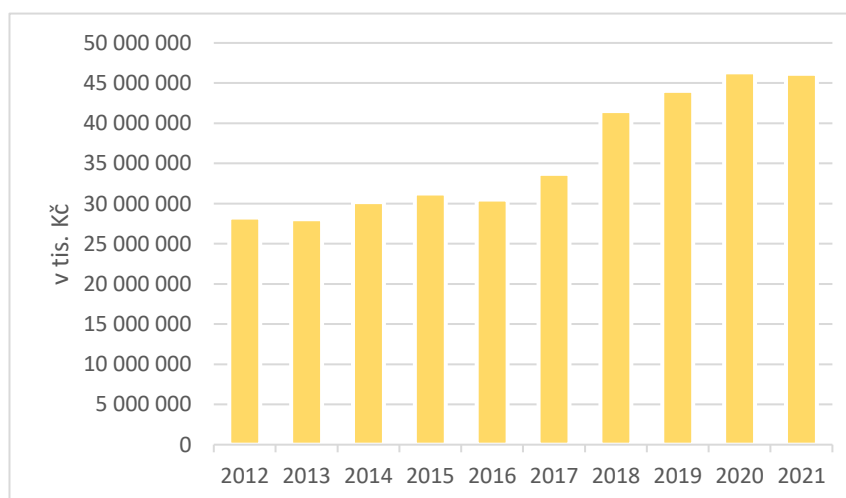

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Z grafu je ve všech letech zřejmá podstatná převaha výdajů na pododdíl 331. Z hlediska hodnocení poměru výdajů z jednotlivých veřejných rozpočtů na oba pododdíly vydávají nejvíce na pododdíl 331 Kultura ze svých rozpočtů kraje, a to 84,34 % výdajů na vybrané oblasti kultury. Naopak na pododdíl 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí vydávají kraje jen 15,66 %. Na pododdíl 332, tzn., péči o památky, vydává nejvíce prostředků státní rozpočet, a to 27,20 % výdajů na vybrané oblasti kultury.

Ve sledovaných letech bylo z uvedených veřejných rozpočtů vydáno na vybrané oblasti kultury 358,64 mld. Kč (vývoj výdajů v letech zobrazuje následující graf), z toho na pododdíl 331 Kultura 289,14 mld. Kč, což představuje 80,62 % výdajů na vybrané oblasti kultury, a na pododdíl 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí 69,50 mld. Kč, což představuje 19,38 %.

Graf 7: Celkové výdaje z veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Tabulka 19: Koefficienty růstu a tempo růstu celkových výdajů na vybrané oblasti kultury

rok	celkem výdaje veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury v tis. Kč	koefficient růstu k	meziroční tempo růstu δ (%)
2012	28 263 835	x	x
2013	28 057 498	0,993	-0,730
2014	30 186 826	1,076	7,589
2015	31 257 354	1,035	3,546
2016	30 506 448	0,976	-2,402
2017	33 705 607	1,105	10,487
2018	41 517 038	1,232	23,175
2019	44 032 898	1,061	6,060
2020	46 335 920	1,052	5,230
2021	46 156 303	0,996	-0,388
průměrné tempo růstu δ (%)			5,60

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

V tabulce jsou propočítány koefficienty růstu, relativní tempo růstu a průměrné tempo růstu ve sledovaných letech. Ve většině letech je koefficient větší než jedna, což znamená nárůst výdajů oproti předchozímu období. Nejvyšší nárůst je mezi lety 2017 a 2018, kdy tempo růstu dosáhlo 23,18 %. Nejnižší tempo růstu (- 2,40 %) bylo mezi lety 2015 a 2016, kdy došlo k poklesu výdajů o téměř 0,75 mld. Kč. Průměrné tempo růstu výdajů veřejných rozpočtů za celé období dosáhlo 5,60 %.

4.6 Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu

Cílem současné vlády podle Programového prohlášení vlády v oblasti kultury je, aby rozpočet Ministerstva kultury, bez mandatorních výdajů poskytovaných církvím a náboženským společnostem podle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, dosáhl výše 1 % celkových výdajů státního rozpočtu. Není zde však bráno v potaz, že na kulturu jsou vynakládány ze státního rozpočtu i prostředky jiných ministerstev a úřadů.

V této kapitole budou uvedeny sumární výdaje státního rozpočtu na kulturu jako celek (v tomto případě bude použit celý oddíl 33) a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu. Dále pak bude propočteno, jaká výše výdajů by musela být Ministerstvu kultury rozpočtována, a to včetně mandatorních výdajů na církve a náboženské společnosti, aby bylo dosaženo cíle vlády dle PPV. V tabulkách jsou tedy pro potřeby propočtu uvedeny i výdaje dle zákona č. 428/2012 Sb., rozpočet MK očištěný o tyto výdaje, výdaje SR na kulturu jako celek také očištěné o tyto výdaje a celkové výdaje státního rozpočtu.

Tabulka 20: Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 2012-2014 v tis. Kč

rok		2012		2013		2014	
kapitola	oddíl 33	schválený rozpočet	skutečnost	schválený rozpočet	skutečnost	schválený rozpočet	skutečnost
301	KPR	203 905	238 238	203 905	215 441	212 489	215 289
306	MZV	30 000	30 000	25 000	25 000	25 000	27 000
307	MO	26 940	26 968	21 500	18 534	22 000	32 514
314	MV	13 627	13 293	12 975	13 018	12 974	12 948
329	MZe	43 678	61 474	42 872	61 975	49 750	71 571
333	MŠMT	161 698	193 787	153 168	179 505	172 394	182 571
334	MK	9 576 960	9 380 238	10 661 714	11 093 350	11 065 212	12 587 296
355	ÚSTR	0	0	0	0	0	0
372	RRTV	53 430	52 389	53 633	52 357	54 987	53 530
celkem oddíl 33		10 110 238	9 996 387	11 174 767	11 659 179	11 614 806	13 182 718
výdaje na církve dle zákona č. 428/2012 Sb.		1 440 815	1 440 815	3 403 824	3 403 824	3 468 473	3 468 473
334 MK bez církví		8 136 145	7 939 423	7 257 890	7 689 526	7 596 739	9 118 823
SR oddíl 33 bez církví		8 669 423	8 555 572	7 770 943	8 255 355	8 146 333	9 714 245
celkem SR		1 051 386 869	1 152 386 677	1 176 367 603	1 173 127 823	1 210 237 009	1 211 608 153
% podíl výdajů kapitoly 334 MK bez církví na celkových výdajích SR		0,77	0,69	0,62	0,66	0,63	0,75
% podíl výdajů SR na kulturu bez církví na celkových výdajích SR		0,82	0,74	0,66	0,70	0,67	0,80
1 % SR		10 513 869	11 523 867	11 763 676	11 731 278	12 102 370	12 116 082
rozpočet MK dle PPV		11 954 684	12 964 682	15 167 500	15 135 102	15 570 843	15 584 555

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Tabulka 21: Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 2015-2017 v tis. Kč

rok		2015		2016		2017	
kapitola	oddíl 33	schválený rozpočet	skutečnost	schválený rozpočet	skutečnost	schválený rozpočet	skutečnost
301	KPR	211 870	192 218	208 702	170 441	230 536	222 318
306	MZV	27 000	27 200	27 200	27 200	27 200	27 200
307	MO	24 700	34 642	12 000	29 377	12 000	32 479
314	MV	13 151	13 777	13 838	14 127	15 322	15 436
329	MZe	72 075	84 965	348 885	104 775	202 964	279 722
333	MŠMT	168 356	217 269	162 041	255 446	148 133	201 679
334	MK	11 154 225	12 228 193	11 864 338	12 205 357	13 253 085	12 596 298
355	ÚSTR	0	0	0	474	0	646
372	RRTV	54 817	55 788	59 567	57 545	62 251	59 531
celkem oddíl 33		11 726 194	12 854 052	12 696 572	12 864 741	13 951 491	13 435 311
výdaje na církve dle zákona č. 428/2012 Sb.		3 496 806	3 496 806	3 432 776	3 432 776	3 366 719	3 366 719
334 MK bez církví		7 657 419	8 731 387	8 431 562	8 772 581	9 886 366	9 229 579
SR oddíl 33 bez církví		8 229 388	9 357 246	9 263 796	9 431 965	10 584 772	10 068 592
celkem SR		1 218 455 071	1 297 321 588	1 250 856 787	1 219 843 518	1 309 272 037	1 279 795 656
% podíl výdajů kapitoly 334 MK bez církví na celkových výdajích SR		0,63	0,67	0,67	0,72	0,76	0,72
% podíl výdajů na kulturu na celkových výdajích SR		0,68	0,72	0,74	0,77	0,81	0,79
1 % SR		12 184 551	12 973 216	12 508 568	12 198 435	13 092 720	12 797 957
rozpočet MK dle PPV		15 681 357	16 470 022	15 941 344	15 631 211	16 459 439	16 164 676

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Tabulka 22: Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 2018–2020 v tis. Kč

rok		2018		2019		2020	
kapitola	oddíl 33	schválený rozpočet	skutečnost	schválený rozpočet	skutečnost	schválený rozpočet	skutečnost
301	KPR	231 888	232 038	242 226	279 040	211 142	489 408
306	MZV	27 200	27 700	27 700	27 700	27 700	27 700
307	MO	12 973	33 097	17 000	39 306	17 309	33 260
314	MV	16 956	17 709	18 925	17 081	19 400	17 568
329	MZe	401 381	160 201	86 240	242 256	96 180	241 047
333	MŠMT	156 795	212 210	157 905	216 014	169 033	237 952
334	MK	13 505 619	14 534 566	15 358 875	15 414 949	17 000 324	16 196 065
335	ÚSTR	0	4 149	0	3 106	0	5 417
372	RRTV	64 916	62 965	68 155	63 895	67 310	67 713
celkem oddíl 33		14 417 728	15 284 635	15 977 026	16 303 345	17 608 398	17 316 131
výdaje na církvě dle zákona č. 428/2012 Sb.		3 308 947	3 308 947	3 288 732	3 288 732	3 261 286	3 261 286
334 MK bez církví		10 196 672	11 225 619	12 070 143	12 126 217	13 739 038	12 934 779
SR oddíl 33 bez církví		11 108 781	11 975 688	12 688 294	13 014 613	14 347 112	14 054 845
celkem SR		1 364 497 641	1 400 974 393	1 505 359 072	1 551 738 215	1 864 818 724	1 842 929 383
% podíl výdajů kapitoly 334 MK bez církví na celkových výdajích SR		0,75	0,80	0,80	0,78	0,74	0,70
% podíl výdajů na kulturu na celkových výdajích SR		0,81	0,85	0,84	0,84	0,77	0,76
1 % SR		13 644 976	14 009 744	15 053 591	15 517 382	18 648 187	18 429 294
rozpočet MK dle PPV		16 953 923	17 318 691	18 342 323	18 806 114	21 909 473	21 690 580

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

Tabulka 23: Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 2021–2023 v tis. Kč

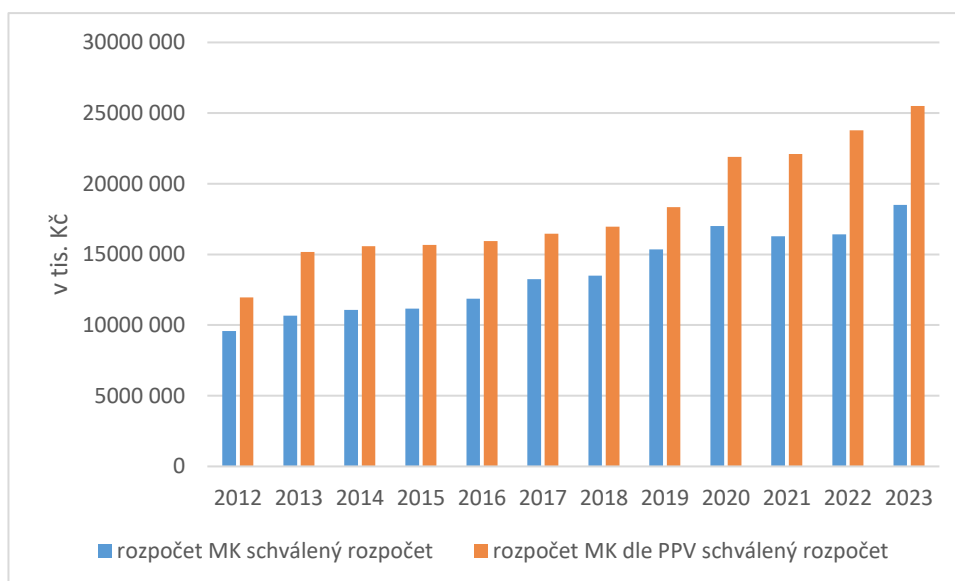
rok		2021		2022		2023	
kapitola	oddíl 33	schválený rozpočet	skutečnost	schválený rozpočet	skutečnost	schválený rozpočet	skutečnost
301	KPR	211 142	430 925	219 429	219 034	253 195	x
306	MZV	28 500	28 500	28 500	28 500	33 000	
307	MO	17 000	28 980	39 000	29 891	40 000	x
314	MV	19 400	19 385	18 600	20 105	20 250	x
329	MZe	105 800	154 234	106 479	120 041	110 179	x
333	MŠMT	215 162	220 649	215 162	222 731	217 153	x
334	MK	16 287 859	17 091 288	16 417 300	15 229 055	18 512 541	x
335	ÚSTR	0	4 976	0	4 102	0	
372	RRTV	68 215	108 304	66 475	67 744	74 918	x
celkem oddíl 33		16 953 077	18 087 241	17 110 944	15 941 203	19 261 237	x
výdaje na církvě dle zákona č. 428/2012 Sb.		3 250 024	3 250 024	3 249 425	3 249 425	3 264 980	x
334 MK bez církví		13 037 835	13 841 264	13 167 875	11 979 630	15 247 561	x
SR oddíl 33 bez církví		13 703 053	14 837 217	13 861 519	12 691 778	15 996 257	x
celkem SR		1 885 613 030	1 906 925 155	2 053 250 297	1 984 808 923	2 222 954 141	x
% podíl výdajů kapitoly 334 MK bez církví na celkových výdajích SR		0,69	0,73	0,64	0,60	0,69	x
% podíl výdajů na kulturu na celkových výdajích SR		0,73	0,78	0,68	0,64	0,72	x
1 % SR		18 856 130	19 069 252	20 532 503	19 848 089	22 229 541	x
rozpočet MK dle PPV		22 106 154	22 319 276	23 781 928	23 097 514	25 494 521	x

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

V rámci schváleného rozpočtu se podíl výdajů kapitoly 334 MK ve sledovaných letech pohybuje v rozmezí 0,63 až 0,80 %. Nejvyššího podílu bylo dosaženo v roce 2019 (0,80 %). V rámci vykázané skutečnosti je podíl výdajů kapitoly 334 MK ve sledovaných letech obdobný, pohybuje se v rozmezí 0,60 až 0,80 %. Nejvyššího podílu bylo dosaženo v roce 2018 (0,80 %). Po započtení výdajů ostatních kapitol bylo nejvyššího podílu (0,85 %) dosaženo rovněž v roce 2018. Od roku 2020 dochází k poklesu podílu, neboť bylo nutné ze státního rozpočtu zabezpečit výdaje související s pandemií COVID-19 a konfliktem na Ukrajině. Také se neustále zvyšují mandatorní výdaje státního rozpočtu, především v sociální oblasti.

Z údajů uvedených v tabulkách výše je zřejmé, že ani po započtení výdajů ostatních kapitol státního rozpočtu, které vedle Ministerstva kultury také poskytují prostředky na oblast kultury, by nebylo dosaženo cíle vlády (1 % celkových výdajů státního rozpočtu na oblast kultury), neboť výdaje ostatních uvedených kapitol se pohybují pouze v řádech desítek nebo stovek miliónů korun, tzn., nijak významně nenavyšují výdaje státního rozpočtu na oblast kultury.

Graf 8: Výdaje státního rozpočtu na oblast kultury a jejich podíl na celkových výdajích státního rozpočtu

zdroj: vlastní tvorba, údaje z IISSP

V grafu jsou pro srovnání uvedeny údaje schváleného rozpočtu kapitoly 334 MK a údajů, pokud by ze státního rozpočtu bylo v kapitole 334 MK rozpočtováno 1 % celkových výdajů státního rozpočtu. Jedná se o značné rozdíly v řádek nižších jednotek miliard korun. Aktuálně pro rok 2023 by rozpočet kapitoly 334 MK musel být o 6,98 mil. Kč vyšší.

5 Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zhodnocení výdajů z veřejných rozpočtů České republiky na dvě vybrané oblasti kultury, které dosahují z hlediska financování kultury nejvýznamnějších objemů, a to výdaje poskytované do oblasti umělecké, kam náleží především financování činnosti divadelní, hudební, výstavní, knihovnické, vydavatelské, činnosti muzeí a galerií, filmové tvorby, a výdaje poskytované do oblasti ochrany památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí.

V rámci teoretické části byl charakterizován veřejný sektor a jeho základní funkce a popsány druhy veřejných rozpočtů, které tvoří rozpočtovou soustavu, i mimorozpočtové účelové fondy na úrovni státu a územních samospráv. K charakteristice veřejných rozpočtů byl použit i příslušný legislativní rámec. Popsány byly formy podpory kultury z veřejných rozpočtů, příspěvek na činnost státních příspěvkových organizací a příspěvkových organizací územních samosprávních celků, který jim poskytuje jejich zřizovatel, a dotace, která je určena i pro nestátní subjekty.

Strategickým dokumentem státu pro oblast kultury je Státní kulturní politika aktuálně na roky 2021 až 2025, kterou zpracovává Ministerstvo kultury. Kraje mají pak ve své samostatné působnosti kulturní rozvoj a zpracovávání koncepce rozvoje památkové péče v daném kraji, v případě obcí patří celkový kulturní rozvoj obce také do její samostatné působnosti.

V závěru teoretické části byly pomocí rozpočtové skladby, jejíž třídění příjmů a výdajů používají veřejné rozpočty, specifikovány vybrané oblasti kultury, které jsou předmětem analýzy.

V praktické části bylo hlavním cílem zhodnotit vývoj vybraných výdajů na oblast kultury vykazované ve státním rozpočtu, v rozpočtech státních fondů, krajů a obcí, konkrétně na pododdílech 331 Kultura a 332 Ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí. Data byla analyzována a vyhodnocena za časové období 2012 až 2021, v poslední kapitole praktické části pak za období 2012 až 2023.

Nejprve byly analyzovány výdaje na vybrané oblasti v rozdělení dle jednotlivých druhů veřejných rozpočtů (státní rozpočet, státní fondy, kraje, obce) a na základě těchto údajů také za celek. Ze zjištěných údajů je zřejmé, že ve sledovaném období bylo z uvedených veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury poskytnuto nejvíce prostředků z rozpočtu krajů, a to 157,99 mld. Kč, což představuje 44,05 % z celkových výdajů veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury. Na druhém místě jsou rozpočty obcí s výší 99,08 mld. Kč, což představuje 27,63 % z celkových výdajů veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury. Téměř srovnatelné jsou výdaje státního

rozpočtu ve výši 93,11 mld. Kč, což představuje 25,96 %. Částka vydaná státními fondy je v porovnání s ostatními téměř zanedbatelná (8,47 mld. Kč), a to jen 2,36 % z celkových výdajů veřejných rozpočtů na vybrané oblasti kultury, pro oblast kultury však významná. Celkem bylo ve sledovaných letech z uvedených veřejných rozpočtů vydáno na vybrané oblasti kultury 358,64 mld. Kč.

Z provedené analýzy dále vyplynulo, že 80,62 % hodnocených výdajů ve sledovaném období je poskytováno na tzv. „živé umění“, na péči o památky „jen“ 19,38 %. Otázkou je, zda je tento poměr správný, nebo zda by mělo být více prostředků poskytováno na péči o památky. To je však vždy na stanovení priorit aktuální politické reprezentace a rozhodnutí daného správce rozpočtu. Na základě shromážděných dat lze konstatovat, že podpora vybraných oblastí kultury z veřejných rozpočtů má rostoucí trend, především v posledních letech, a tento trend neovlivnila ani pandemie COVID-19 v letech 2020 a 2021, právě naopak, kdy subjekty v oblasti kultury, které významně zasáhla omezující opatření přijatá vládou, byly významně podporovány právě z veřejných rozpočtů v rámci tzv. „covidových“ programů.

Dílním cílem bylo zjistit, zda celkové výdaje na oblast kultury ze státního rozpočtu dosahují 1 % celkových výdajů státního rozpočtu, a to s ohledem na cíl uvedený v Programovém prohlášení současné i předchozí vlády v oblasti financování kultury, aby rozpočet Ministerstva kultury, bez mandatorních výdajů poskytovaných církvím a náboženským společnostem podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, dosáhl výše 1 % celkových výdajů státního rozpočtu. Není však bráno v úvahu, že na kulturu jsou vynakládány ze státního rozpočtu i prostředky jiných ministerstev a úřadů.

Ze zjištěných údajů je zřejmé, že i po započtení výdajů ostatních kapitol státního rozpočtu, které vedle Ministerstva kultury také poskytují prostředky na oblast kultury, by nebylo dosaženo cíle vlády, neboť výdaje ostatních kapitol státního rozpočtu, které rovněž poskytují prostředky do oblasti kultury, se pohybují pouze v řádech desítek nebo stovek miliónů korun, tzn., nijak významně nenavýšují výdaje státního rozpočtu na oblast kultury.

Na základě shromážděných dat lze konstatovat, že pokud by mělo být dosaženo výše uvedeného cíle vlády, pro rok 2023 by rozpočet kapitoly Ministerstva kultury musel být navýšen o téměř 7 mld. Kč ze současných 18,5 mld. Kč na 25,5 mld. Kč. Aktuálně ale vláda preferuje jiné priority, které je nezbytné ze státního rozpočtu zabezpečit (obrana, sociální věci). Je tedy otázkou, zda se cíl uvedený v Programovém prohlášení vlády povede do konce volebního období splnit.

6 Seznam použitých zdrojů

1. Edice Úplné Znění: Rozpočet a financování. Ostrava: Sagit, 2022. ISBN 978-80-7488-508-2.
2. Greene J. E. Public Finance: An International Perspective. Singapore: World Scientific, 2012. ISBN 978-981-4365-04-8.
3. Hamerníková Bojka: Veřejné finance: vybrané problémy. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-7552-577-2.
4. Hodnotící zprávy Státního fondu kinematografie (2012–2021)
5. Hodnotící zprávy Státního fondu kultury (2012–2021)
6. Integrovaný informační systém státní pokladny
7. Kadeřábková Jaroslava, Peková Jitka. Územní samospráva – Udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
8. Lorenc Jiří. Rozpočtová skladba a účetnictví 2019 pro územní samosprávné celky. Polešovice: M Lordy s. r. o., 2019. ISBN 978-80-907535-0-1.
9. Ministerstvo financí České republiky, 2023 [online]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/>
10. Ministerstvo kultury České republiky, 2023 [online]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/>
11. Organisation for Economic Cooperation and Development. „Public spending and government debt in OECD countries.“ OECD data, 2023 [online]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/gga/general-government-spending.htm>
12. Paroubek Jiří. Rozpočtová skladba v roce 2022. Olomouc: Anag, 2022. ISBN 978-80-7554-355-4.
13. Peková Jitka, Jetmar Marek, Toth Petr. Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.
14. Pospíšil Richard, Žufan Pavel. Ekonomika veřejných rozpočtů. Professional Publishing 2019. ISBN 978-80-88260-32-5.
15. Rozpočty Státního fondu kinematografie (2012–2021)
16. Rozpočty Státního fondu kultury ČR (2012–2021)
17. Rozpočty Ministerstva kultury (2012–2021)
18. Seger Jan, Hindls Richard, Hronová Stanislava. Statistika v hospodářství. Praha: ETC Publishing 1998. ISBN 80-86006-56-5.
19. Státní fond kinematografie České republiky, 2023 [online]. Dostupné z: <https://www.fondkinematografie.cz/>
20. Státní rozpočet 2022 v kostce, kapesní příručka Ministerstva financí ČR, 2022
21. Svoboda František, Škarabelová Simona. Ekonomika kultury. Brno: Masarykova univerzita, 2020. ISBN 978-80-210-9633-2.

22. Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě
23. Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti
24. Zákon č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla
25. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
26. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
27. Závěrečné účty Ministerstva kultury (2012–2021) [online]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2021/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2021-47400>
28. Závěrečné účty Ministerstva obrany (2012–2021) [online]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>
29. Závěrečné účty Ministerstva vnitra (2012–2021) [online]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-cr.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>
30. Závěrečné účty Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (2012–2021) [online]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/statni-zaverecny-ucet-msmt-za-rok-2021>
31. Závěrečné účty Ministerstva zemědělství (2012–2021) [online]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/vyrocní-a-hodnotící-zpravy/ostatní/statní-zaverecny-ucet-kapitoly-329-mze.html>
32. Závěrečné účty Kanceláře prezidenta republiky (2012–2021) [online]. Dostupné z: <https://www.hrad.cz/file/edee/cs/prezident-cr/kancelar-prezidenta-republiky/povinne-zverejnovane-informace/hrad-zaverecny-ucet-kapitoly-301-2021.pdf>